

RIERC Regionális
Innováció- és
Vállalkozáskutatási Központ

KUTATÁSI BESZÁMOLÓK

 # 2020/006

*A PTE oktatóinak és kutatóinak értékpreferenciái és az egyetem-
központú vállalkozói ökoszisztémával kapcsolatos vélekedései*

Erdős Katalin

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Bodor Ákos

MTA KRTK

Grünhut Zoltán

MTA KRTK

**Regionális Innováció- és
Vállalkozáskutatási Központ**

Pécsi Tudományegyetem
Közgazdaságtudományi Kar
H-7622 Pécs, Rákóczi út 80

Telefon: +36-72-501-599/63190

E-mail: rierc.center@ktk.pte.hu

Honlap: <http://hu.rierc.ktk.pte.hu/>

Kutatási jelentés

Az EFOP-3.6.2-16-2017-00017 Fenntartható, intelligens és befogadó regionális és városi modellek projekt keretében végzett kérdőíves felmérés egyetemi mintájának eredményeiről

Állapot: 2020.12.02.

Közreműködők:

A kérdőív összeállításában Bedő Zsolt, Bodor Ákos, Grünhut Zoltán, Novotny Ádám Veréb-Miskolczi Zsófia és Erdős Katalin vettek részt.

Az adatfelvételt a PSYMA Hungary Kft. készítette.

A felmérés adatállományának első blokkját Bodor Ákos és Grünhut Zoltán dolgozták fel. A második és harmadik blokk vonatkozásában a kutatási jelentés számára történő adattisztításban és feldolgozásban Farkas Richárd és Novotny Ádám, valamint Erdős Katalin vettek részt.

A kutatási jelentés összeállításában Bodor Ákos és Grünhut Zoltán (A PTE oktatói értékpreferenciáira vonatkozó részek), valamint Erdős Katalin vettek részt (a jelentés PTE oktatói értékpreferenciákon kívüli részei).

Tartalomjegyzék

Ábrajegyzék.....	3
Táblázatok jegyzéke	5
1. Bevezetés.....	6
2. A lekérdezés során használt kérdőív	7
3. Az alapsokaság és a minta nagysága	7
4. A válaszadók legfőbb jellemzői.....	9
4.1. Demográfiai jellemzők.....	9
4.2. Tudományos profil.....	10
4.3. Munkatapasztalat.....	12
4.4. Innovációs és vállalkozói profil	14
4.4.1. Innovációs tevékenység.....	14
4.4.2. Vállalkozói tevékenység.....	17
5. Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma az egyén szemszögéből	20
5.1. Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma rendszerfeltételei	20
5.1.1. Kutatás.....	20
5.1.2. Közvetítő szervezetek.....	21
5.1.3. Finanszírozás.....	23
5.1.4. Hálózatok.....	24
5.1.5. Tehetségbázis	25
5.1.6. Példakép	25
5.2. Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma keretfeltételei.....	28
5.2.1. Vállalati és gazdasági környezet	28
5.2.2. Intézményi keretfeltételek	29
5.2.3. Fizikai létesítmények	31
5.2.4. Vállalkozói kultúra	31
6. A PTE oktatóinak értékpreferenciái.....	33
6.1. Schwartz értékelmélete.....	33
6.1.1. Az értékek mérése	36
6.2. A felmérés eredményei	37
7. Összegzés.....	41
8. Hivatkozott irodalom.....	45
9. Mellékletek.....	47
1. sz. melléklet: Kutatói kérdőív	47
2. sz. melléklet: Egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma erőforrás-hiányos környezetben... 67	67

Ábrajegyzék

1. ábra: A PTE oktatók, kutatók intézményegységek közti megoszlása	8
2. ábra: A válaszadók nem szerinti összetétele (N=129).....	9
3. ábra: A válaszadók intézményegység szerinti száma és megoszlása (fő; %).....	10
4. ábra: Válaszadók száma tudományterületenként (fő)	11
5. ábra: A válaszadók legmagasabb tudományos fokozata (fő; %).....	11
6. ábra: Fokozatszerzés helye	12
7. ábra: Az egyetemen végzett tevékenység jellege (fő)	13
8. ábra: A kutatási tevékenység és az innovációs munka céljainak fontossága kapcsán kapott válaszok átlagértékei (1=egyáltalán nem fontos, 2=kevésbé fontos, 3=közömbös, 4=fontos, 5=nagyon fontos).....	14
9. ábra: A végzett innovációs tevékenység jellege (fő).....	15
10. ábra: Az innovációs tevékenység szintje (fő)	15
11. ábra: A végzett innovációs tevékenység szakasza (fő)	16
12. ábra: Külső K+F partnerek elhelyezkedése (fő).....	16
13. ábra: Szellemi tulajdonjog birtoklására vonatkozó adatok (fő; %).....	17
14. ábra: Vállalkozói aktivitás (fő).....	17
15. ábra: Gazdasági társaságban tulajdonrészesedéssel bírók (fő; %).....	18
16. ábra: Gazdasági társaságban vezető tisztséget betöltők (fő; %).....	18
17. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma kutatási rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	20
18. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma közvetítő szervezetek rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	21
19. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma finanszírozási rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	23
20. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma hálózati rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	24
21. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma tehetségbázis rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	25
22. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma példakép rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	26
23. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma vállalati és gazdasági környezet keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei	28
24. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma intézményi keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	30

25. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma fizikai létesítmények keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	31
26. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma vállalkozói kultúra keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei.....	32
27. ábra: Schwartz értékmodellje.....	35
28. ábra: Értékpreferenciák a PTE oktatói mintában (N=377).....	38
29. ábra: Értékpreferenciák a magyar lakosság és a PTE oktatói mintájában (N= 1661, N=377).....	39
30. ábra: Értékpreferenciák Európa különböző térségeiben az egyetemi végzettségűek, illetve a PTE oktatói mintájában	40

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

Fenntartható intelligens és befogadó
regionális és városi modellek

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A PTE oktatói, kutatói állomány korára vonatkozó adatok	8
2. táblázat: A válaszadók korára vonatkozó statisztikák (év).....	9
3. táblázat: A Pécsi Tudományegyetemen eltöltött idő (év).....	12
4. táblázat: Külföldi munkatapasztalattal kapcsolatos értékek (év)	13
5. táblázat: Egyetemen és közsférán kívül szerzett munkatapasztalattal kapcsolatos értékek (év).....	14
6. táblázat: A PVQ 21 itemje és a 10 alapérték	36

1. Bevezetés

Az egyetemek kiemelt jelentőséggel bírnak a regionális fejlődés előmozdításában. Hosszas fejlődéstörténet eredményeként váltak az oktatás szentélyeiből olyan multifunkcionális vagy többtermékes intézményekké, amelyek oktatási, kutatási és tudományértékesítési feladatokat is ellátnak, sőt ennél többet is tesznek régiójuk fejlesztéséért. A szakirodalomban többféle megközelítés létezik, amelyek részben átfedő jellemzőket tartalmaznak, részben pedig némiképp eltérő hangsúlyal írják le az egyetemek regionális szerepvállalását. A vállalkozó egyetem (triple helix), a regionális elköteleződésű (engaged) egyetem vagy a polgári (civic) egyetem koncepciója egyaránt olyan intézményeket ír le, amelyek tevékenységi köre túlmutat az oktatáson és kutatáson, térségük aktív résztvevőiként hozzájárulnak annak felemelkedéséhez.

Az intelligens szakosodási stratégiák kulcsszereplőként tekintenek az egyetemekre a vállalkozói felfedezői folyamatban, hiszen hiteles és független intézményként döntő szerepük lehet azon területek meghatározásában, amelyek a régió jövőbeli kitörési irányát jelképezhetik. Az intelligens szakosodás kapcsán alapvetően a quadruple helix egyetemi koncepcióval találkozhatunk.

Az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma az egyik legújabb és legátfogóbb, amely kicsit más megközelítésből, de szintén az egyetemeket helyezi egy térség vállalkozói tevékenységek által történő dinamizálásának a középpontjába. Rendszer és keretfeltételek mentén, strukturáltan tekinti át mindazon tényezőket, amelyek egymásra hatásoként kirajzolódik az egyetemek vállalkozói tevékenysége.

A számos megközelítmódban az eltérő hangsúlyok mellett közös vonások is azonosíthatók, amelyek közül az egyik nagyon fontos az egyetemek vállalkozói szellemisége. Ebben az intézményi, jogszabályi, strukturális tényezők mellett döntő jelentőségű az egyetem alkalmazottainak vállalkozói szemléletmódja. A felsővezetés elköteleződése az egyetem regionális fejlesztési részvétele iránt, az egyetemi oktatók és kutatók elképzelése az egyetem társadalmi-gazdasági szerepéről, a vállalkozói tevékenységekről, azok előnyeiről és hátrányairól hozzájárulhat az egyetemek regionális fejlesztési tevékenységeiben megfigyelhető mennyiségi és minőségi eltérésekhez.

Kutatásunkban éppen ezért arra kerestük a választ, hogy az egyetemi oktatók-kutatókra mennyire jellemző a különböző vállalkozói tevékenységekben történő részvétel, mennyire azonosulnak az egyetemek regionális fejlesztési szerepkörével az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma koncepciójának egyes elemei mentén és milyen mértékig látják azokat megvalósultnak/jellemzőnek. Véleményünk szerint az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma egy komplex, holisztikus megközelítmódban az egyetemek vállalkozói tevékenységének megértéséhez, és az általunk használt vizsgálati keret által operacionalizálhatóvá válik a koncepció. Az egyén véleménye, jellemzői, bizonyos állításokkal történő egyetértése mellett arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire tartja a gyakorlatban megvalósultnak, illetve a kollégáira jellemzőnek, a kollégái által elfogadottnak az egyes aspektusokat állításokat. Ezekre azért volt szükség, mert az egyén azonosulása és a jelenség tényleges állapota közti eltéréssel feltárhatunk olyan területeket, amelyek fejlesztésre szorulhatnak, másrészt pedig a közvetlen környezet vélekedésének támogató vagy visszatartó erejére is fény derülhet¹.

¹ A kutatási jelentés a legfontosabb leíró statisztikákat tartalmazza, a változók közti összefüggések feltárása a későbbi publikáció(k)ban jelenik meg.

Ezen felül a kutatás során felmértük a PTE oktatóinak, kutatóinak értékpreferenciáit, ami újdonságnak számít a hazai szakirodalomban (tudásunk szerint az egyetemi oktatók-kutatók értékpreferenciáit feltáró hazai kutatás még nem készült²). Ennek jelentősége a vizsgált terület szempontjából abban áll, hogy a felsorolt megközelítések (quadruple helix, egyetem-központú innovációs ökoszisztéma) viszonylag friss paradigmák, amelyek mind olyan normatív tulajdonságokat, jellemzőket és magatartásokat várnak el az egyéni szereplőktől, illetve a rendszerek egészétől is, amelyek közvetlenül megfeleltethetőek az értékutatások fogalmi készletének. Meglátásunk szerint ezért az értékutatások elméleti és empirikus eszközeinek felhasználásával hasznos tudást nyerhetünk a vizsgált rendszerről (vagy annak egy eleméről, például az egyetemi oktatókról, kutatókról), de legalább ennyire fontosak a közgazdaságtudomány azon erőfeszítéseinek támogatására, amelyekkel a vállalkozói lét, illetve a vállalkozóvá válás okait próbálja megragadni. Ez a kutatási irány figyelembe veszi az individuumot és azt állítja, hogy bizonyos pszichológiai tulajdonságok, személyiségjegyek, attitűdök, illetve értékek szükségesek ahhoz, hogy valaki sikeres vállalkozó legyen (lásd többek között Adam Smith, Joseph Schumpeter vagy Szerb László munkásságát)³.

A fentieknek megfelelően a kutatási jelentés felépítése a következő. A második és a harmadik fejezet a lekérdezés során használt kérdőívet, illetőleg az alapsokaságot és a mintát mutatja be röviden. A negyedik fejezet a válaszadók demográfiai jellemzőit, tudományos profilját és munkatapasztalatát írja le. Az ötödik fejezet az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma rendszer- és keretfeltételeivel kapcsolatos eredményeket tartalmazza. A hatodik fejezet a PTE oktatóinak értékpreferenciát ismerteti. Összegzés zárja a kutatási jelentést.

2. A lekérdezés során használt kérdőív

A lekérdezéshez használt kérdőív⁴ első blokkja a Schwartz tesztet tartalmazta (ennek részletei a jelentés végén található, a PTE oktatóinak értékpreferenciáit bemutató részben), a második blokk az egyetem-központú innovációs ökoszisztéma rendszer- és keretfeltételeit vizsgálta az egyén szemszögéből (ennek bemutatása a válaszadók legfőbb jellemzői után következik), míg a harmadik rész a demográfiai blokk, amely az ilyenkor szokásos adatokon felül az egyén innovációs és vállalkozói profilját is vizsgálta (ennek bemutatása olvasható az alapsokaság és a minta nagyságát leíró rész után).

3. Az alapsokaság és a minta nagysága

Az adatfelvételt végző cég számára átadott lista 2019.04.15-i állapot szerint tartalmazta a PTE oktatók, kutatók, tanárok nevét, szervezeti egységét és munkakörét, duplummentesen 1711 nevet tartalmazott amely a név alapján külföldi illetőségű kollégák törlését⁵ követően 1676 eleműre módosult⁶. A PTE oktatóinak és kutatóinak korára és affiliációjára vonatkozó adatokat az 1. táblázat és az 1. ábra szemlélteti.

² Hazai értékpreferencia kutatások készültek gazdasági-vállalkozói területen, lásd pl. Benedek (2015), Csíte, Luksander és Mike (2012), Málovics és Sanagustín (2016).

³ Az értékpreferenciák és a vállalkozói lét közti összefüggésről részletesen ír Bodor-Grünhut-Pirmajer (2019).

⁴ A cég számára elküldött változatot az 1. számú melléklet tartalmazza.

⁵ Tekintettel arra, hogy az adatfelvétel magyar nyelven történt, a magyarul esetlegesen nem beszélő kollégák válaszaira nem számíthattunk.

⁶ A cég által küldött beszámoló alapján 1648-as teljes állományból 830 fő megkeresése történt meg.

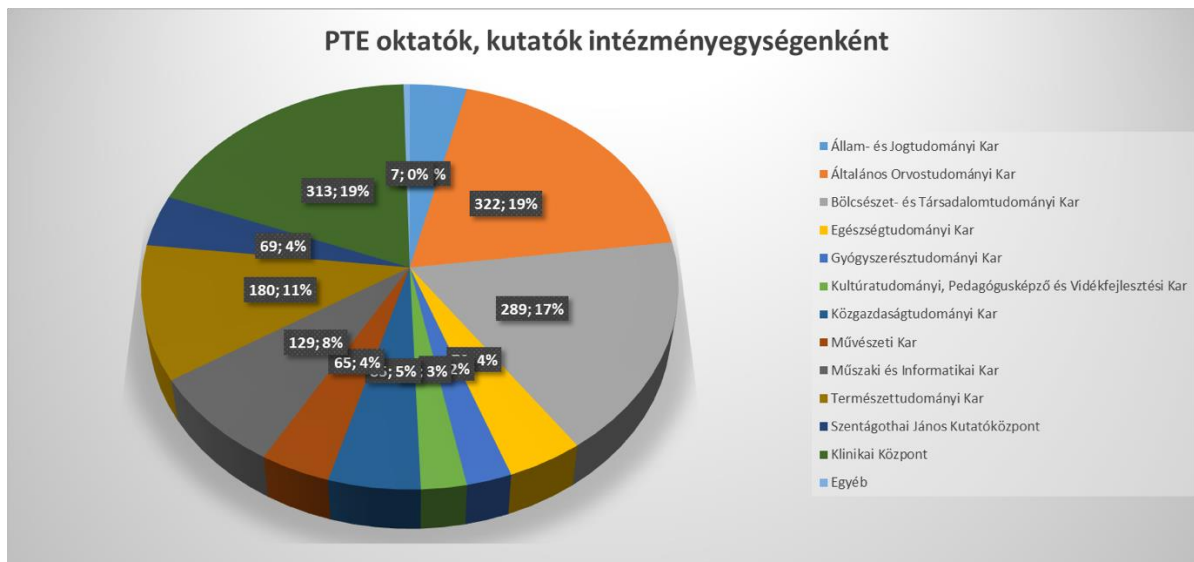

1. táblázat: A PTE oktatói, kutatói állomány korára vonatkozó adatok

	N=1676
Átlag	46
Szórás	11
Legfiatalabb	26
Legidősebb	71
Módusz	41
Medián	45

Forrás: szerzői szerkesztés

1. ábra: A PTE oktatók, kutatók intézményegységek közti megoszlása

Forrás: szerzői szerkesztés

A lekérdezés eredményeként 129 olyan kitöltés született, amely esetben a válaszadók a teljes kérdőívön végig értek. Ez nem jelenti, hogy minden kérdésre válaszoltak is, de ennyi esetben beszélhetünk nem félbeszakadt kitöltésről. További 248 kérdőív esetében a Schwartz teszt még értékelhető eredményt adott, így ott 377 elemű mintán végeztük el az elemzést, a többi vizsgálatot a 129-es mintán⁷.

⁷ A külső segítség igénybevételére vonatkozó rész, a kérdőív utolsó táblázata már itt sem eredményezett érdemben elemezhető válaszokat, így annak vizsgálatát a jelentés nem tartalmazza.

4. A válaszadók legfőbb jellemzői

4.1. Demográfiai jellemzők

A demográfiai jellemzők közül az életkorra és a nemre terjedt ki a felmérés.

2. táblázat: A válaszadók korára vonatkozó statisztikák (év)

	N=126
Átlag	45
Szórás	11
Legfiatalabb	26
Legidősebb	70
Módusz	48
Medián	45

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszadók átlag életkora 45 év volt, a mintában a legfiatalabb válaszadó 26, a legidősebb pedig 70 éves volt, a válaszadók életkorának szórása 11 év. 48 évesek fordultak elő a legnagyobb számban a mintában, a válaszadók fele 45 évnél fiatalabb. Az 1. táblázat és a 2. táblázat adatait összevetve azt mondhatjuk, hogy a válaszadók kor tekintetében nagyjából jól reprezentálják a PTE oktatói, dolgozói állományát.

2. ábra: A válaszadók nem szerinti összetétele (N=129)

Forrás: szerzői szerkesztés

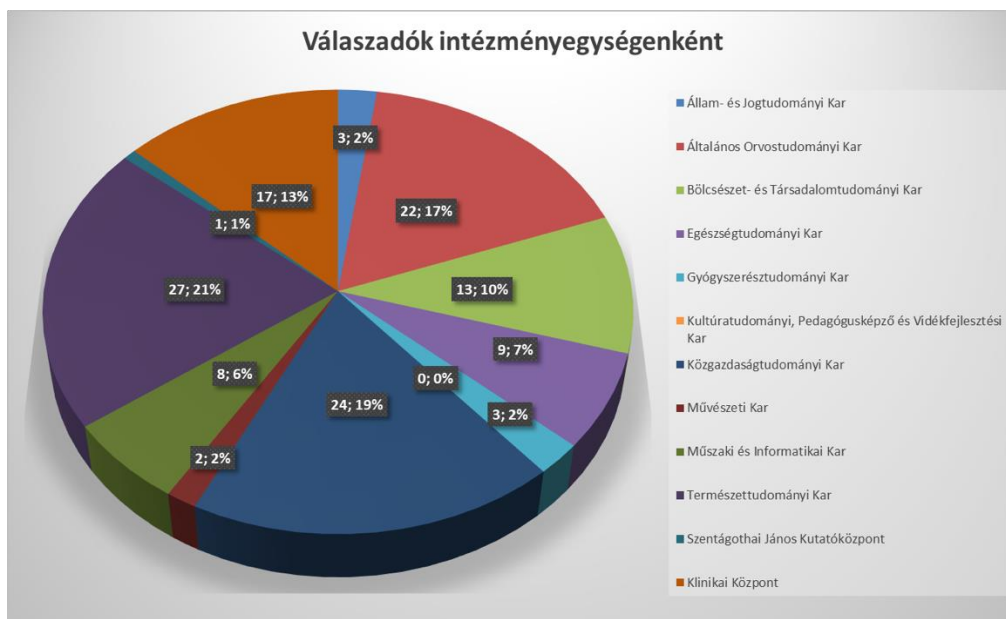
A mintában 69 férfi és 60 nő volt, arányukat tekintve tehát 47% női és 53% férfi válaszadó volt.

4.2. Tudományos profil

Felmértük, hogy a válaszadók mely intézményegységhez tartoznak, milyen tudományterületen tevékenykednek, illetőleg rendelkeznek-e tudományos fokozattal, amennyiben igen, azt hol szerezték.

3. ábra: A válaszadók intézményegység szerinti száma és megoszlása (fő; %)

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszadók zöme a Természettudományi Karról került ki (21%), őket követték viszonylag szorosan a Közgazdaságtudományi Kar (19%) és az Általános Orvostudományi Kar (17%) munkatársai. A válaszadók 13%-a a Klinikai Központ, 10%-a a Bölcsészettudományi Kar munkatársa, az összes többi szervezeti egység munkatársai egyenként 10% alatti hányadot tesznek ki a mintából. A Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar munkatársai közül senki nem töltötte ki a kérdőívet. Az 1. ábra és a 3. ábra összevetése alapján megállapítható, hogy a válaszadók nem reprezentálják megfelelőképpen a PTE oktatói és kutatói alapsokaságának intézményi megoszlását. Kiemelten felülreprezentáltnak tekinthető a Közgazdaságtudományi Kar, valamint a Természettudományi Kar. Viszonylag erősen alulreprezentált a Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, a Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar pedig egyáltalán nem jelenik meg a mintában.

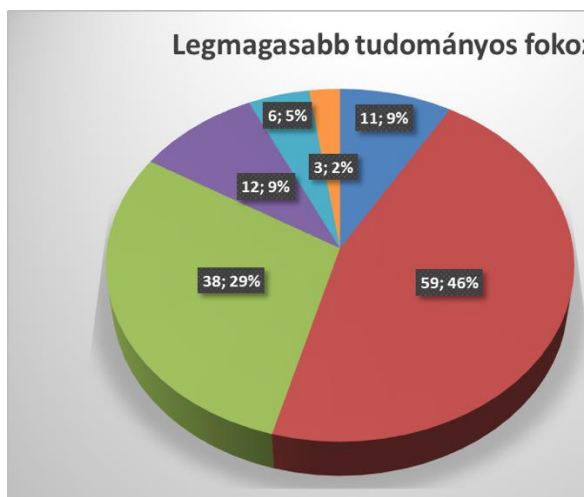
4. ábra: Válaszadók száma tudományterületenként (fő)

Forrás: szerzői szerkesztés

A tudományterületek⁸ vonatkozásában is a természettudományok művelői bizonyultak a legaktívabbnak, 40 fő jelölte ezt, 34-en az orvostudományokat, 29-en a közgazdaságtudományt, 14-14 fő pedig a társadalomtudományokat és a bölcsészettudományt. A többi tudományterület 10 alatti jelölést kapott.

5. ábra: A válaszadók legmagasabb tudományos fokozata (fő; %)

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszadók közel fele doktori fokozattal rendelkezik, 29%-uk habilitált, 9%-uk pedig MTA doktora címmel bír és ugyanilyen

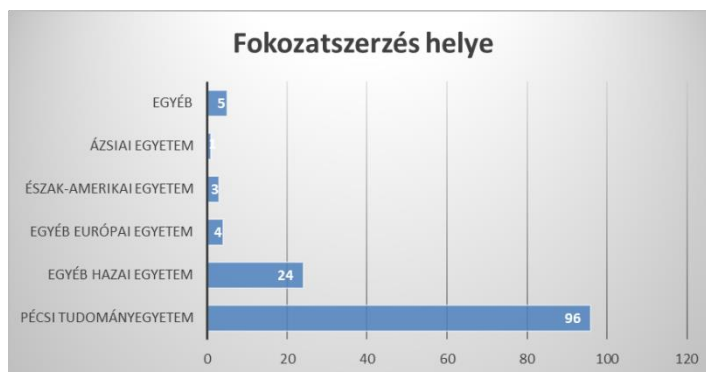
⁸ Többszörös jelölésre is volt lehetőség.
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
H-7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.
H-7602 Pécs, Pf. 219.
Telefon: (+36) 72 501-500
Internet: www.pte.hu
Internet.hu

hányaduk nem rendelkezik tudományos fokozattal.

6. ábra: Fokozatszerzés helye

Forrás: szerzői szerkesztés

A fokozatszerzés helyét⁹ illetően megállapítható, hogy 96 fokozatszerzés a Pécsi Tudományegyetemhez köthető, további 24 pedig egyéb hazai egyetemhez. Összesen 8 fokozatszerzés más európai, észak-amerikai vagy ázsiai egyetemen történt.

4.3. Munkatapasztalat

A munkatapasztalat kapcsán arra voltunk kíváncsiak, hogy az illető mióta dolgozik a PTE-n, milyen jellegű tevékenységet végez, illetve rendelkezik-e és amennyiben igen, hány év külföldön, illetve egyetemen és közsférán kívül szerzett gyakorlattal.

3. táblázat: A Pécsi Tudományegyetemen eltöltött idő (év)

	N=126
Átlag	14
Szórás	10
Legrövidebb idő	1
Leghosszabb idő	44
Módusz	7
Medián	12

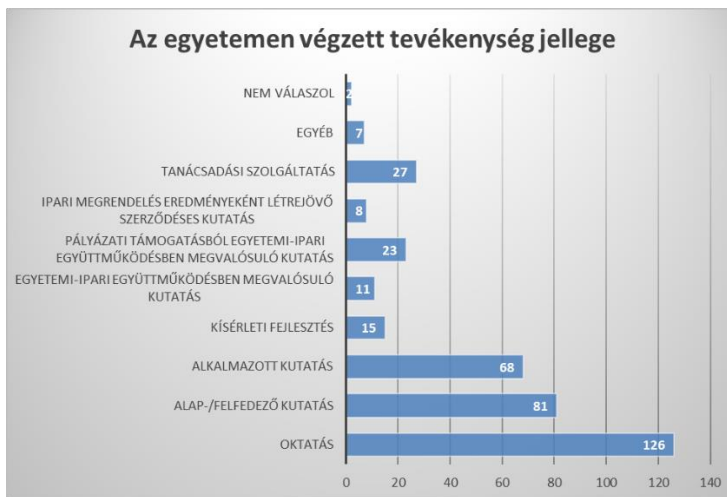
Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszadók átlagosan 14 éve dolgoznak a PTE-n, van, aki csak egy éve, de olyan is akad köztük, aki már 44 éve, a leggyakrabban előforduló érték a 7 év volt, a válaszadók fele pedig 12 évnél rövidebb ideje dolgozik a PTE-n.

⁹ Többszörös jelölésre is volt lehetőség.

7. ábra: Az egyetemen végzett tevékenység jellege (fő)

Forrás: szerzői szerkesztés

Látható, hogy a válaszadók csaknem mindegyike érintett az oktatási tevékenységben, 81 fő alap/felfedező kutatást, 68 fő alkalmazott kutatást végez. 27 fő tanácsadási szolgáltatásban, 23 fő pályázati támogatásból egyetem-ipar együttműködésben megvalósuló kutatásban tevékenykedik¹⁰.

4. táblázat: Külföldi munkatapasztalattal kapcsolatos értékek (év)

	N=48
Átlag	6
Szórás	8,49
Legrövidebb idő	1
Leghosszabb idő	41
Módusz	1
Medián	2

Forrás: szerzői szerkesztés

Külföldi munkatapasztalattal 48 fő rendelkezik¹¹. Ők átlagosan 6 évet töltöttek külföldön, volt, aki csak egy (ez volt a leggyakrabban előforduló érték), de volt olyan is, aki 41 évet, tehát nagyon heterogén a minta, amit a 8,49-es szórás is alátámaszt. A válaszadók fele két évnél rövidebb ideig volt külföldön.

¹⁰ Többszörös jelölésre is volt lehetőség.

¹¹ Róluk tudható bizonyosan, a többiek vagy nem rendelkeznek ilyennel vagy nem válaszoltak a kérdésre.

5. táblázat: Egyetemen és közszférán kívül szerzett munkatapasztalattal kapcsolatos értékek (év)

	N=52
Átlag	7
Szórás	6,61
Legrövidebb idő	1
Leghosszabb idő	32
Módusz	1
Medián	5

Forrás: szerzői szerkesztés

Egyetemen és közszférán kívüli tapasztalattal 52 fő rendelkezik¹². Ők átlagosan 7 évet töltöttek külföldön, meglehetősen nagy, 6,61 éves szórással, a legrövidebb ilyen jellegű tapasztalat 1 év (ez volt a leggyakoribb érték), a leghosszabb pedig 32 év. A válaszadók fele 5 évnél rövidebb ilyen jellegű tapasztalattal rendelkezik.

4.4. Innovációs és vállalkozói profil

4.4.1. Innovációs tevékenység

A felmérés során feltérképeztük az egyén innovációs- és kutatómunkával kapcsolatos célját, az innovációs tevékenység jellegét, szintjét, szakaszát, valamint külső együttműködő partnereit.

8. ábra: A kutatási tevékenység és az innovációs munka céljainak fontossága kapcsán kapott válaszok átlagértékei (1=egyáltalán nem fontos, 2=kevésbé fontos, 3=közömbös, 4=fontos, 5=nagyon fontos)

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszadók átlagban legfontosabbnak a publikációs tevékenységet tartották, valamint a tudományos eredmények oktatásban történő hasznosítását, tehát látható, hogy továbbra is az első és második egyetemi missziók állnak a középpontban a kutatómunka és az innovációs tevékenység

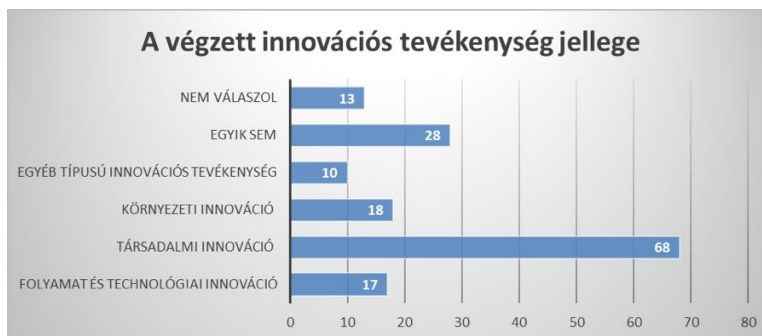
¹² Róluk tudható bizonyosan, a többiek vagy nem rendelkeznek ilyennel vagy nem válaszoltak a kérdésre.
 PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
 H-7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.
 H-7602 Pécs, Pf. 219.
 Telefon: (+36) 72 501-500
 Internet: www.pte.hu
 Internet.hu

kapcsán is, azonban tőlük nem sokkal marad le a tudományos eredmény valós gazdasági/társadalmi probléma megoldására történő alkalmazása sem. Közepesen fontosnak találják a vállalkozói jellegű tevékenységekhez kapcsolódó célokat, mint a tudományos eredmény szellemi terméké vagy piacképes terméké/szolgáltatássá történő konverziója.

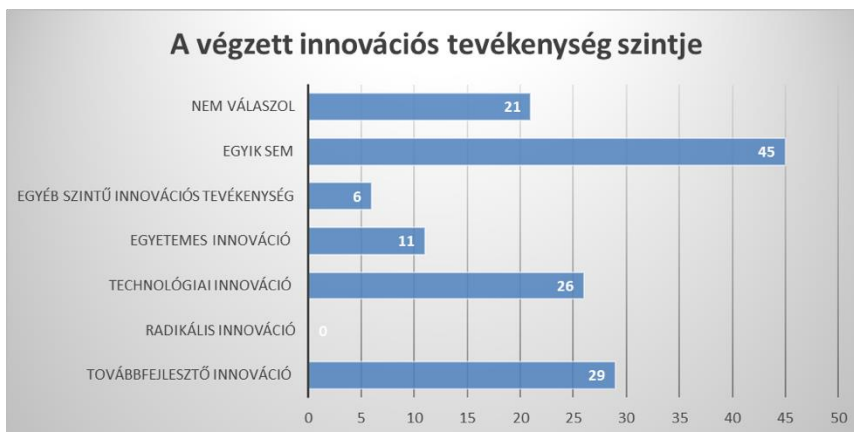
9. ábra: A végzett innovációs tevékenység jellege (fő)

Forrás: szerzői szerkesztés

Az innovációs tevékenység jellege kapcsán¹³ a legtöbben társadalmi innovációt jelöltek meg az azonosított innováció típusok között, ettől jóval elmaradva a környezeti és a társadalmi innováció következik, 28 fő nem végez innovációs tevékenységet, 10 fő pedig egyéb típusú innovációban érdekelt.

10. ábra: Az innovációs tevékenység szintje (fő)

Forrás: szerzői szerkesztés

A végzett innovációs tevékenység szintjét¹⁴ illetően a válaszadók jelentős része az egyik sem lehetőséget jelölte meg, 29 fő továbbfejlesztő innovációt végez, közel ennyien, 26-an technológiai innovációt, egyetememes szintűt pedig 11 fő.

¹³ Többszörös jelölésre volt lehetőség.

¹⁴ Többszörös jelölésre volt lehetőség.

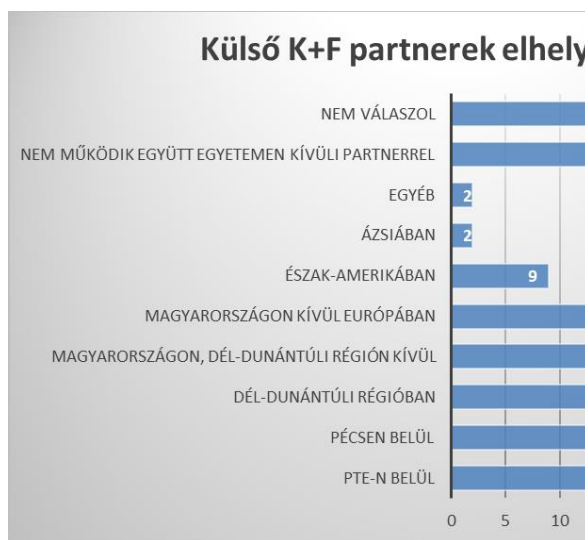
11. ábra: A végzett innovációs tevékenység szakasza (fő)

Forrás: szerzői szerkesztés

Az innovációs tevékenység szakasza¹⁵ zömmel az alapkutatás fázisát képviseli, kevesebb, mint fele annyi az innovációs, K+F ötletek generálásának, gyűjtésének fázisa, valamint a termék/szolgáltatás fejlesztése.

12. ábra: Külső K+F partnerek elhelyezkedése (fő)

Forrás: szerzői szerkesztés

A külső K+F partner elhelyezkedése¹⁶ kapcsán az egyik legszembetűnőbb eredmény, hogy 35 válaszadó nem működik együtt egyetemen

¹⁵ Többszörös jelölésre is volt lehetőség.

¹⁶ Többszörös jelölésre is volt lehetőség.

kívüli partnerrel és az együttműködők közül a legtöbben a Dél-dunántúli régió kívüli hazai partnerrel működnek együtt (36 fő), őket követik a PTE-n belüli partnerek (31 fő). Csaknem egyforma számban jelölték a válaszadók a dél-dunántúli és a Magyarországon kívüli európai együttműködőket. Ettől valamivel elmaradnak a Pécsen belüli együttműködők. Észak-Amerikában 9, Ázsiában és egyéb helyeken 2-2 kutató rendelkezik együttműködő partnerrel.

Az innovációs tevékenység eredményeként létrejött esetleges szellemi tulajdonjogra is kíváncsiak voltunk.

13. ábra: Szellemi tulajdonjog birtoklására vonatkozó adatok (fő; %)

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszadók döntő része nem rendelkezik szellemi tulajdonjoggal, összesen 10 kutató válaszolta, hogy rendelkezik ilyennel. Közülük heten egy szellemi tulajdonjoggal bírnak, három szellemi tulajdonjoggal további egy fő rendelkezik, míg két kutató négy szellemi tulajdon jogosultja.

4.4.2. Vállalkozói tevékenység

A vállalkozói tevékenységek kapcsán azt kívántuk feltárni, hogy a válaszadó részt vesz-e és amennyiben igen, hogyan, milyen típusú és jellegű vállalkozási tevékenységben.

14. ábra: Vállalkozói aktivitás (fő)

Forrás: szerzői szerkesztés

A vállalkozói aktivitás¹⁷ kapcsán a válaszadók zöme (66 fő) nem vállalkozik és a jövőben nem is tervezi (spin-off/start-up) vállalkozás indítását. Nagyjából egyforma számban vannak jelen azok akik nem vállalkoznak jelenleg, de a jövőben tervezik (spin-off/start-up) vállalkozás alapítását (20 fő), illetve akik jelenleg is saját vállalkozásban fejlesztik és értékesítik kutatási eredményeiket (19 fő). 11 fő jelenleg nem, de a múltban már próbálta vállalkozásban fejleszteni és értékesíteni kutatási eredményeit és csak egy fő jelölte, hogy egyetemi (spin-off) cégben próbálja fejleszteni és értékesíteni kutatási eredményeit.

A gazdasági társaságokkal kapcsolatos aktivitás vonatkozásában a tulajdonrészesezésre, illetve a vezető tisztségviselésre voltunk kíváncsiak.

15. ábra: Gazdasági társaságban tulajdonrészesezéssel bírók (fő; %)

Forrás: szerzői szerkesztés

37 fő jelezte, hogy tulajdonrészesezéssel bír gazdasági társaságban, 84 fő nem rendelkezik ilyennel.

16. ábra: Gazdasági társaságban vezető tisztséget betöltők (fő; %)

Forrás: szerzői szerkesztés

¹⁷ Többszörös jelölésre is volt lehetőség.

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

Fenntartható intelligens és befogadó
regionális és városi modellek

SZÉCHENYI 2020

A gazdasági társaságban betöltött vezető tisztség kapcsán még alacsonyabb aktivitás figyelhető meg, mindössze 27 fő tölt be ilyen tisztséget, 98 nem.

5. Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma az egyén szemszögéből

A kérdőív kidolgozása során kiemelt hangsúlyt fektettünk az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma rendszer- és keretfeltételeivel kapcsolatos egyéni kutatói attitűdök és benyomások megismerésére. Az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma több megközelítési lehetősége közül a Bedő-Erdős-Pittaway (2020) által leírt koncepciót vettük alapul a kérdőív kidolgozása során. A koncepció vázlatos ábrája a 2. sz. mellékletben található.

Az attitűdök feltérképezése érdekében minden kérdés esetén arra voltunk kíváncsiak, hogy az egyén mennyire tud azonosulni az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma rendszer- és keretfeltételei kapcsán megfogalmazott állításokkal, mennyire ért azokkal egyet vagy mennyire tartja fontosnak azokat. Arra is kíváncsiak voltunk, hogy az egyén megítélése szerint a kollégái hogyan vélekednek az egyes kérdésekről, illetve mennyire érezi úgy, hogy bizonyos állítások hűen tükrözik a valóságot, milyen mértékben realizálódnak egyes szempontok. Az egyének a nem tudja és nem válaszol opciókon felül egy négyelemű Likert-skálából választhattak (az 1. számú mellékletben szereplő kérdőív 2. blokkjának megfelelően).

Az egyes rendszer- és keretfeltételei blokkok különböző kérdései erős heterogenitást mutattak a tekintetben, hogy összességében hányan nem tudtak vagy nem szerettek volna válaszolni rájuk, egyes esetekben ez együttesen akár 80 fő fölé is kúszhatott, de legalább 30 érvényes, feldolgozható válasz született minden ide tartozó kérdés esetében, ezek elemzését mutatjuk be a következőkben.

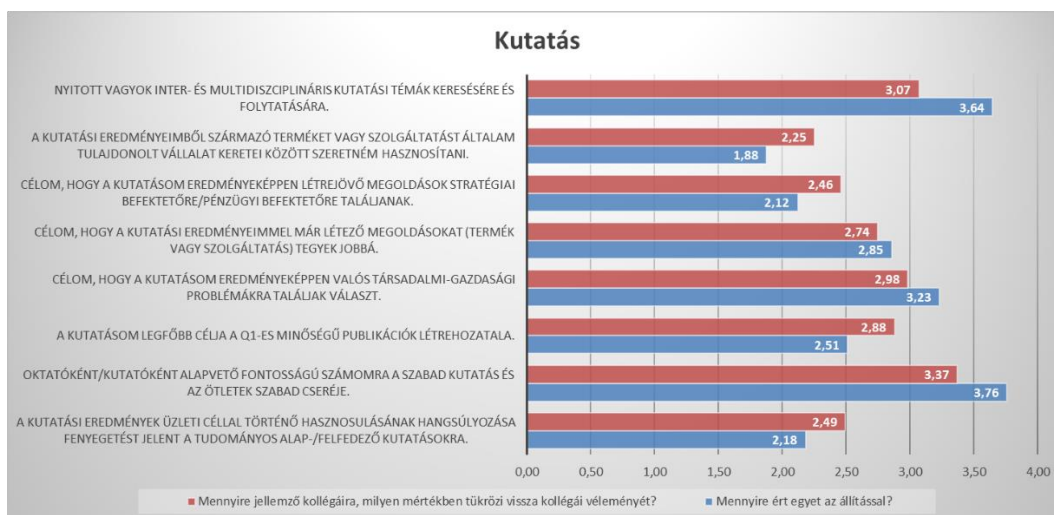
5.1. Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma rendszerfeltételei

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma általunk alapul vett koncepciója hat rendszerfeltételt tartalmaz: kutatás, közvetítő szervezetek, finanszírozás, hálózatok, tehetség bázis, példaképek.

5.1.1. Kutatás

Ezen rendszerfeltétel feltérképezése érdekében 8 állítást fogalmaztunk meg, amelyek javarészt az egyén kutatással kapcsolatos céljaira vonatkoznak.

17. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma kutatási rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszadók egyértelműen fontosnak találják a szabad kutatást és az ötletek szabad cseréjét, valamint a nyitottságot az inter- és multidiszciplináris témák keresésére és folytatására és úgy vélik, hogy – még ha valamicskét kisebb mértékben is, de – kollégáik is így gondolják. Hasonlóképpen fontosnak találják, hogy kutatásukkal valós társadalmi-gazdasági problémákra találjanak választ és megítélésük szerint ez alapvetően kollégáikra is igaz. Ezen felül – kollégáikat valamicskét meghaladó mértékben – törekszenek arra is, hogy kutatási eredményeikkel már létező termékeket vagy szolgáltatásokat tegyenek jobbá. Érdekes, hogy az átlagértéket tekintve némiképp semlegesnek mutatkoznak a Q1-es publikációk legfőbb kutatási célként történő meghatározását illetően, azonban úgy érzékelik, hogy ez kollégáik számára fontosabb.

Az átlagértékek alapján kevésbé találják fontosnak, hogy kutatási eredményeik bázisán saját tulajdonú vállalkozást hozzanak létre, illetve, hogy stratégiai/pénzügyi befektetőkre találjanak a kutatásaik eredményeként létrejövő megoldások. A felmérés eredményei alapján nehéz megítélni, hogy ezen attitűdjük a munkahelyi légkörből fakad-e, mivel ezen két szempont vonatkozásában úgy vélték, hogy azok erősebben jellemzők kollégáikra, tehát látszólag fontos számukra az üzleti hasznosulás, azonban válaszaik alapján úgy érzékelik, hogy kollégáik náluk nagyobb kockázatúnak ítélik meg az üzleti célú hasznosítás tudományos alap-/felfedező kutatásokra gyakorolt hatását, jóllehet még a kollégákra vonatkozóan is 2,5 alatti átlagértéket kapunk, tehát inkább kevésbé értenek egyet ezzel az állítással.

5.1.2. Közvetítő szervezetek

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma következő fontos rendszerfeltételét képezhetik a közvetítő szervezetek.

18. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma közvetítő szervezetek rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A közvetítő szervezetekkel kapcsolatos kérdések esetében az egyéneknek arra kellett válaszolniuk, hogy mennyire értenek egyet valamely állítással, illetve az milyen mértékben valósul meg szerintük a gyakorlatban.

Az eredmények vonatkozásában kiemelt figyelmet érdemelnek a kutatáshasznosítási és technológia transzfer központtal kapcsolatos válaszok. Ezek alapján ugyanis a válaszadók innovációs ötlet felmerülésekor – elméleti és gyakorlati síkon egyaránt – kevésbé hajlamosak elsőként a KTTK-hoz fordulni, és hasonló a helyzet azon állítás vonatkozásában, amely szerint először külső szakértőtől kérnek tanácsot és csak ezután fordulnak a KTTK-hoz. Ezek alapján a KTTK látszólag nem képezi szerves részét a válaszadók innovációs ötletfejlesztési és –validálási folyamatának. Ez talán azzal is összefügghet, hogy fontosnak tartják, hogy a kutatói ötletekben rejlő potenciál korai fázisú feltárásában decentrumokban (kari szinten) történjen segítségnyújtás, azonban a gyakorlatban ez véleményük szerint kevésbé valósul meg. Az is elképzelhető ugyanakkor, hogy a minta összetétele (pl. közgazdaságtudományi Kar felülreprezentáltsága) és a végzett innovációs tevékenység típusa (társadalmi innovációk) áll mindennek háttérben, hiszen ezek esetében nem biztos, hogy az innováció gyakorlati hasznosulása szükségessé teszi a KTTK közreműködését.

Az összes többi szempont vonatkozásában a kutatók átlagosan alapvetően vagy annál nagyobb mértékben egyetértenek az állításokkal, tehát szerintük a PTE-nek

- start-up támogatást (assistance) kellene nyújtania olyan technológiai cégeknek, amelyek egyetemi kutatásból nőttek ki
- aktívan részt kellene vennie az egyetemi kutatás értékesítésében
- inter- és multidiszciplináris felfedezéseket elősegítő rendezvényeket kellene szerveznie, amelyeket eseménynaptár segítségével szisztematikusan összehangol
- aktív szerepet kell vállalnia a korai fázisú kutatási koncepciók piaci validálásában
- vállalkozói készség- és képességfejlesztést kellene végeznie a hallgatók és oktatók körében egyaránt.

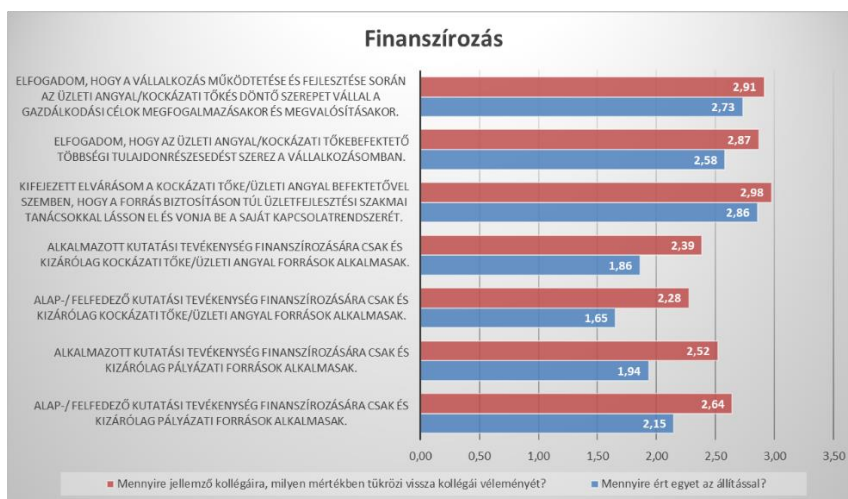
Fontos ugyanakkor, hogy a gyakorlati megvalósulást a felsorolt tényezők mindegyike kapcsán alacsonyabbnak ítélték meg, mint amilyen mértékben az adott állításokkal egyetértenek, ráadásul átlagban inkább tendálnak a válaszok a kevésbé egyetértés irányába, ami akár azt is sugallhatja, hogy nagyobb aktivitást várnának el ezen a téren az egyetem olyan szervezeti egységeitől, mint mondjuk az ITD, amely – többek között – az interdiszciplináris együttműködésekét célozza, a Simonyi BEDC, amely – egyebek mellett – a vállalkozói oktatást és szemléletformálást kívánja erősíteni a PTE-n, illetve a KTTK, amely a kutatásértékesítés letéteményese.

5.1.3. Finanszírozás

A finanszírozási rendszerfeltétel kapcsán a különböző finanszírozási formák és kutatási tevékenységek viszonyára, valamint az üzleti angyal/kockázati tőkebefektetőkkel kapcsolatos vélekedésekre voltunk kíváncsiak.

19. ábra: Az egyetemközponitú vállalkozói ökoszisztéma finanszírozási rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A kutatók az érintett finanszírozási formák (pályázati források, üzleti angyal) kizárólagosságát elutasítani látszanak az alap-/felfedező és alkalmazott kutatási tevékenységek vonatkozásában egyaránt. Kollégáik álláspontját illetően inkább az elfogadás és az elutasítás közötti átlagértékek mutatkoznak, legmarkánsabban a pályázati források kizárólagosságával látszanak némiképp egyetérteni a kollégák a válaszadók véleménye szerint.

A megkérdezettek válaszainak átlagértékei alapján a kutatók kezdik megismerni és megérteni az üzleti angyal/kockázati tőkepiac működési logikáját és bár nem ágálnak azok vállalkozásban történő többségi tulajdonszerzése vagy gazdasági célmeghatározásban történő döntő részvétele ellen, azért még mindig az elfogadás és az elutasítás közötti átlagértékeket kapunk – előbbiekhöz közelítő tartományban, és nem jelenik meg markáns elvárásnént az üzleti angyal/kockázati tőkés forrásbiztosításon túli szerepvállalásának igénye például a szakmai tanácsadás vagy a kapcsolatépítés terén. Érdekes, hogy a válaszadók itt is úgy ítélik meg – jóllehet a finanszírozási formáknál tapasztalatnál kisebb eltéréssel –, hogy kollégáik jobban azonosulnak a felsorolt állításokkal.

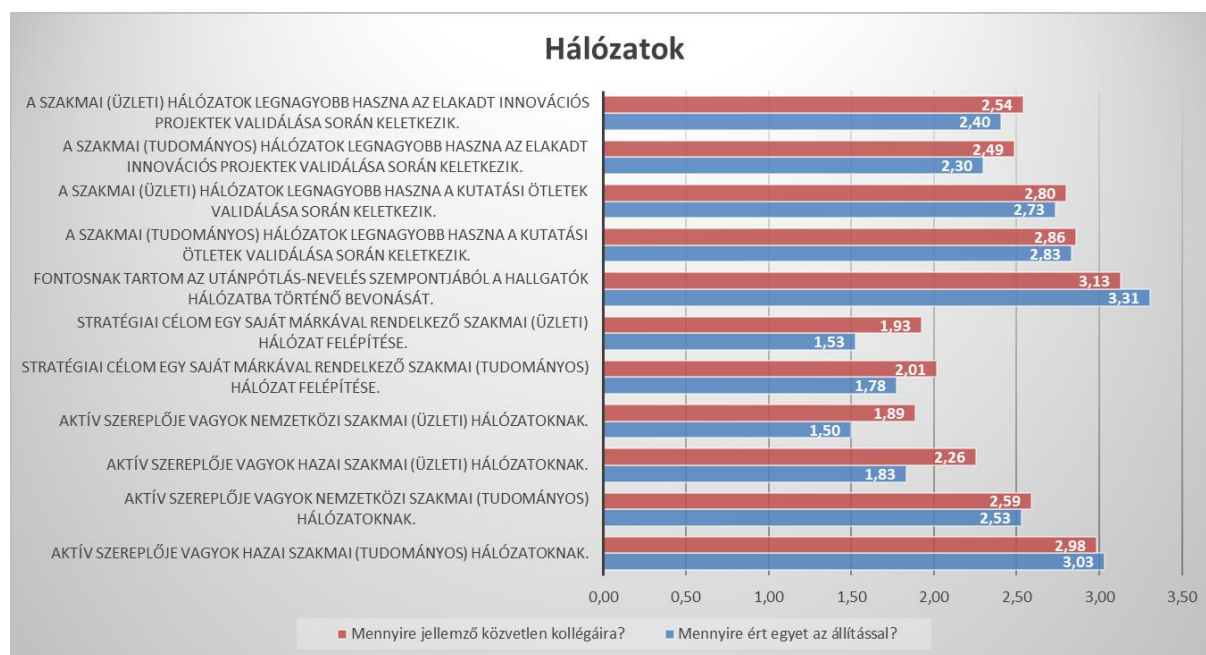

5.1.4. Hálózatok

A felmérés során arra helyeztük a hangsúlyt, hogy mennyire tartják jól beágyazottnak magukat és kollégáikat a válaszadók, illetve milyen céljaik vannak a hálózatosodás vonatkozásában.

20. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma hálózati rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A felmérés eredményei alapján a válaszadók hálózati aktivitása alacsonynak mondható. Míg a hazai tudományos hálózatokban saját magukat és kollégáikat is viszonylag aktívnak tartják, a nemzetközi tudományos hálózatokban történő aktivitás már kevésbé jellemző, a hazai és nemzetközi üzleti hálózatokban kifejezetten nem aktívak és bár a sajátjuknál nagyobb aktivitást feltételeznek kollégáikról, alapvetően rájuk sem tartják jellemzőnek mindezt. Sem saját maguk, sem kollégáik vonatkozásában nem stratégiai céljuk saját márkával rendelkező hálózat építése sem a tudományos, sem az üzleti vonalon. Ugyanakkor ők maguk és véleményük szerint kollégáik is alapvetően fontosnak tartják az utánpótlás nevelés szempontjából a hallgatók hálózatba történő bevonását.

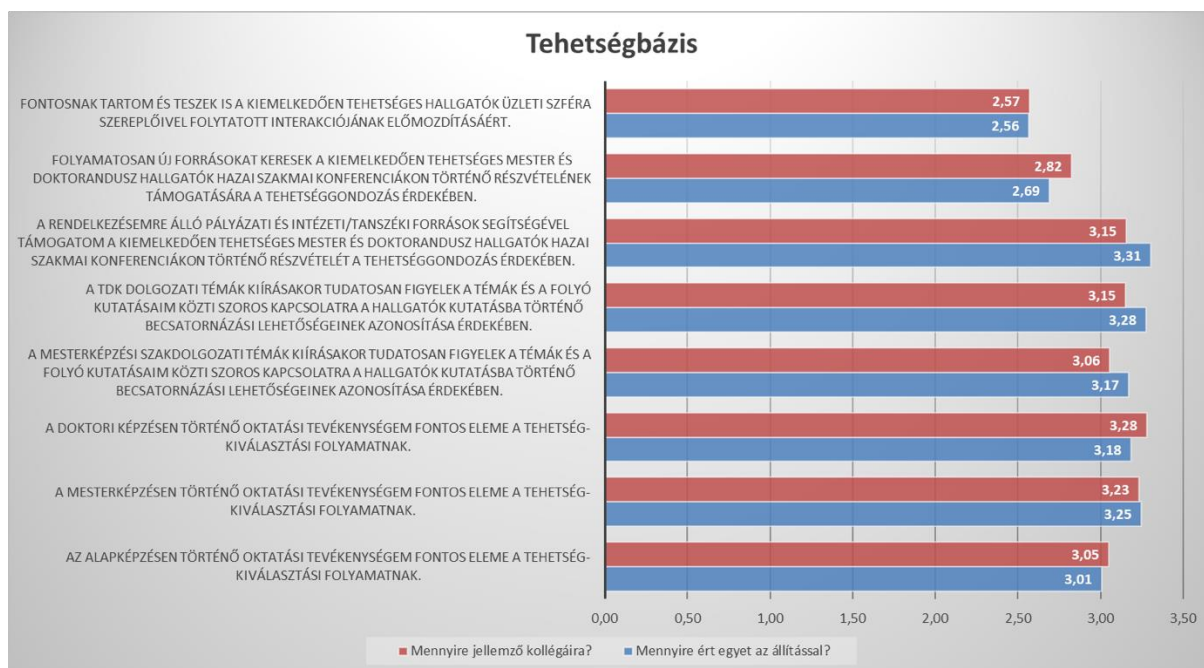
Arra is kíváncsiak voltunk, hogy miben látják az üzleti és tudományos hálózatok legnagyobb hasznát, a kutatási ötletek vagy az elakadt innovációs projektek validálásában. A válaszok tekintetében nagyobb homogenitást mutat a cél szerinti megközelítés, mint az, hogy üzleti vagy tudományos hálózatról van-e szó. Kissé magasabb értékeket kaptunk a kutatási ötletek validálására vonatkozó kérdésnél, mint az elakadt innovációs projektek validálása esetében, de még ezek esetében sem jelenthetjük ki, hogy alapvetően egyetértenének vele. Ennek hátterében részben alacsony hálózati aktivitásuk is állhat, ugyanakkor az sem kizárt, hogy csak annyiról van szó, hogy nem ezt látják a kérdéses hálózati kapcsolatok legnagyobb hasznának.

5.1.5. Tehetségbázis

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma tehetségbázis rendszerfeltételének vizsgálata során azt próbáltuk feltérképezni, hogy milyen eszközökkel próbálják kiválasztani és gondozni a tehetségeket a válaszadók.

21. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma tehetségbázis rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

Az átlagértékek alapján a válaszadók és kollégáik is alapvetően fontosnak tartják a tehetségkiválasztási folyamat szempontjából az alap-, mester- és doktori képzésen történő oktatási tevékenységet. Míg saját maguk látszólag a mesterképzésre helyezik ennek kapcsán a hangsúlyt, azt feltételezik, hogy kollégáik kicsit erősebben fókuszálnak a PhD képzésre ilyen vonatkozásban, mint ők maguk, de a különbségek alapvetően nem jelentősek. A mesterképzési szakdolgozati és a TDK dolgozati témák kiírásánál egyaránt jellemzően figyelnek a témák és a folyó kutatásaik közti szoros kapcsolatra a hallgatók kutatásba történő becsatornázási lehetőségeinek azonosítása érdekében. Úgy vélik, hogy mindez kollégáikra is jellemző, bár valamivel kevésbé.

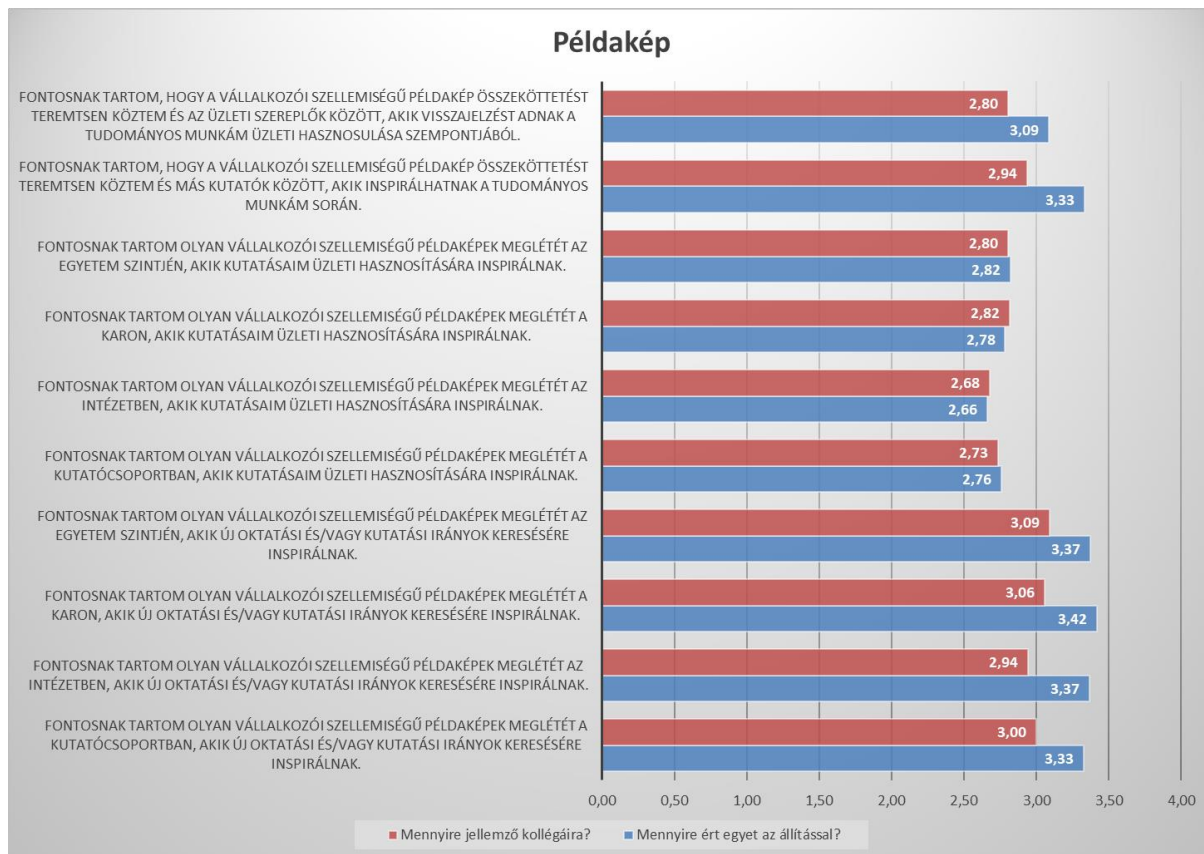
A rendelkezésükre álló pályázati és tanszéki/intézeti források segítségével ők – és megítélésük szerint valamivel kisebb mértékben – kollégáik is támogatják a tehetséges mester- és doktorandusz hallgatók hazai szakmai konferenciákon történő részvételét a tehetséggondozás érdekében, ugyanakkor valamivel kevésbé jellemző rájuk és kollégáikra az ehhez történő forráskeresés. Nem igazán jellemző sem a válaszadókra és megítélésük szerint kollégáikra sem, hogy fontosnak tartanak és tennének is a kiemelkedően tehetséges hallgatók és az üzleti szféra szereplői közötti interakciók előmozdítása érdekében.

5.1.6. Példakép

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma példakép rendszerfeltétele kapcsán arra voltunk kíváncsiak, hogy a válaszadók mennyire tartják fontosnak vállalkozói szellemiségű példakép jelenlétét különböző egyetemi szinteken, meghatározott célok mentén.

22. ábra Az egyetemközpontról vállalkozói ökoszisztéma példakép rendszerfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszok tekintetében aszerint találunk inkább homogenitást, hogy a vállalkozói példakép mire inspirálja a válaszadót, nem pedig az egyetemi szervezeti egység vonatkozásában, ahol a példakép megtalálható. A válaszadók általában fontosnak tartották az olyan vállalkozói szellemiségű példakép meglétét, aki új oktatási és/vagy kutatási irányok keresésére inspirálja őket, legyen a példakép affiliációját tekintve a kutatócsoportban, az intézetben, a karon vagy akár az egyetem szintjén. Érdekes, hogy a válaszok alapján környezetüket talán kevésbé támogatóknak ítélik meg a vállalkozói szemléletű példaképek vonatkozásában vagy úgy ítélik meg, hogy a kollégáik kevésbé tartanak igényt ilyen vállalkozói szemléletű példaképre (annak az egyetemi szervezeti rendszerben történő elhelyezkedésétől függetlenül), jóllehet a rájuk vonatkozó válaszaik is az általában fontos érték körül ingadoztak.

Az olyan vállalkozói szellemiségű példaképek vonatkozásában, akik kutatásaik üzleti célú hasznosítására inspirálják őket már sokkal homogénebb a válaszadók magukról és kollégáikról alkotott képe, jellemzően viszonylag semlegesek állnak hozzá, látszólag kicsit inkább a fontosnak vélik irányába történő tendenciával, de attól elmaradó értékkel, legyen szó kutatócsoportban, tanszéken, karon vagy egyetemen található példaképről.

Érdekes, hogy míg saját maguk vonatkozásában jellemzően fontosnak ítélték meg, hogy a vállalkozói szellemiségű példakép összekösse őket más kutatókkal, akik inspirálják őket tudományos munkájuk során, valamint olyan üzleti szereplőkkel, akik visszajelzést adnak tudományos munkájuk üzleti

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

Fenntartható, intelligens és befogadó
regionális és városi modellek

SZÉCHENYI 2020

---

hasznosulása szempontjából, addig ugyanezen szempontok véleményük szerint közepesen jellemzőek kollégáikra.

5.2. Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma keretfeltételei

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma általunk használt koncepció a következő négy keretfeltételt tartalmazza: vállalati és gazdasági környezet, intézményi környezet, fizikai létesítmények, vállalkozói kultúra.

5.2.1. Vállalati és gazdasági környezet

A vállalati és a gazdasági környezet kapcsán arra voltunk kíváncsiak, hogyan vélekednek a válaszadók az egyetem és annak oktatói/kutatói regionális fejlesztési tevékenységeiben történő részvétele és az ezzel járó esetleges érdekütközések, konfliktusok vonatkozásában.

23. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma vállalati és gazdasági környezet keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

Nagyon fontos, hogy a válaszadók értékeinek átlagai félúton helyezkednek el a teljes mértékben és az általában elfogadható lehetőségek között azon állítás vonatkozásában, hogy a PTE-nek az oktatási és kutatási alapfeladatai mellett aktívan és közvetlenül részt kellene vennie a Dél-dunántúli régió fejlesztésében. Közel ilyen, bár kicsivel értéket kaptunk az oktatók, kutatók ilyen jellegű tevékenységeiben történő aktív részvétele kapcsán, ami azt sugallja, hogy egyéni és intézményi szinten is azonosulnak az egyetemek úgynevezett harmadik szerepkörével/missziójával. Érdekes viszont, hogy ugyanezen állítások vonatkozásában úgy érzik, hogy ezek

gyakorlati megvalósulása többé-kevésbé jellemző, tehát a valóságban az egyetem és annak oktatói/kutatói nem töltik be olyan mértékben ezt a funkciót, mint amennyire azt a válaszadók kívánatosnak tartanák.

Közepesen tartják elfogadhatónak és nagyjából ilyen mértékben (bár némiképp kevésbé) érzik jellemzőnek főállású PTE oktató/kutató heti egy napot meghaladó külső tanácsadási tevékenységét. Hasonló az álláspontjuk és a jelenség jelenlétére vonatkozó megítélésük az olyan kérdések kapcsán, amelyek annak esetleges kockázatait firtatják, ha az egyetemi/oktató kutató pénzügyi érdekeltségével bíró cég kutatási szerződést köt az adott oktatóval/kutatóval vagy szakmai gyakorlatra fogadja az oktató/kutató témavezetettjét. Még kevésbé tartják elfogadhatónak, azonban kevésbé is érzik jellemzőnek, hogy az oktató/kutató olyan hallgató szakdolgozatát/disszertációját témavezesse, amelynek finanszírozását olyan magán cég nyújtja, amelyben az oktatónak/kutatónak pénzügyi érdekeltsége van.

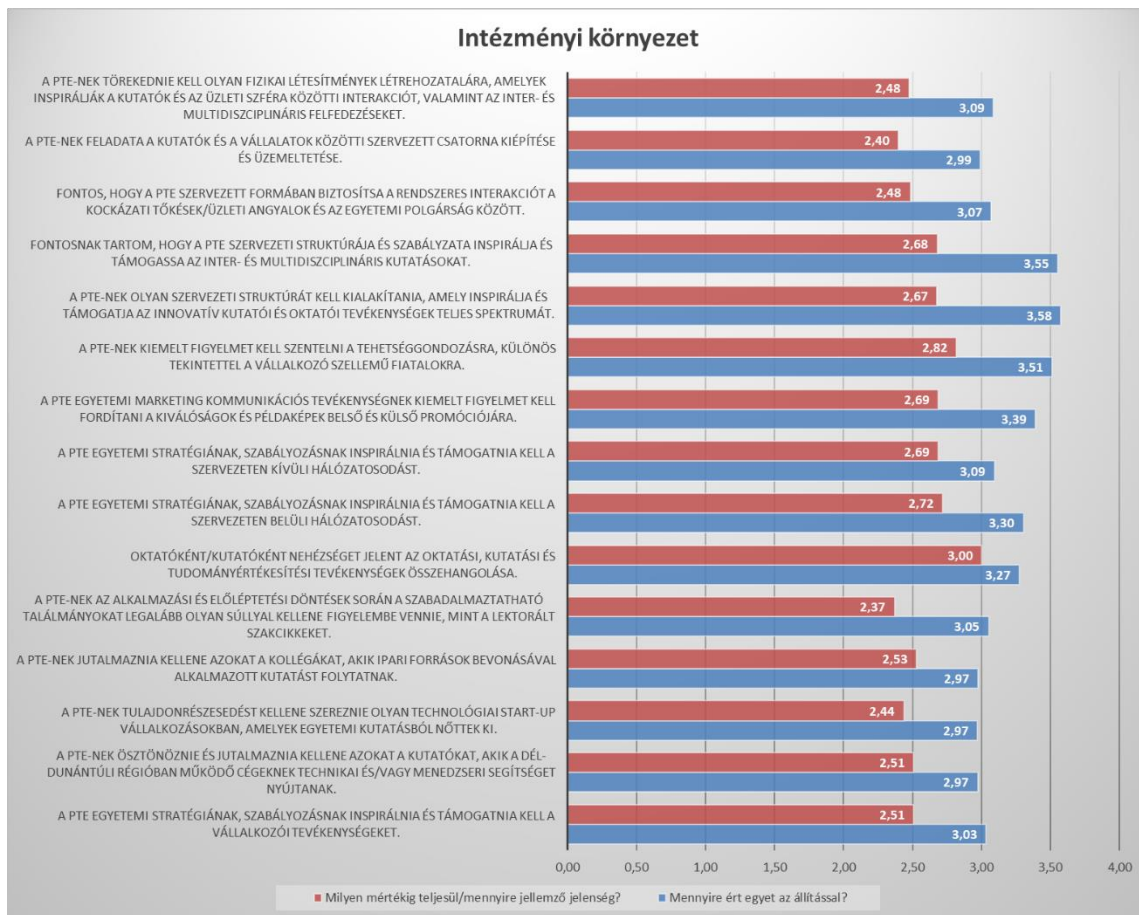
Markánsan elutasítanak viszont két dolgot, amelyek megítélésük szerint néha előfordulnak, bár kevésbé jellemzők. Mindkettő a tudományos eredmények szabad közlésének korlátozását jelenti. Az egyik a tudományos eredmények publikációjának késleltetése/megtagadása az ipari finanszírozást nyújtó cég érdekében, a másik pedig, amikor az ipari finanszírozást nyújtó cég érdekében a tudományos eredményeknek a PTE-n dolgozó, az adott eredményekhez vezető kutatásban nem résztvevő kutatóival történő megosztását késleltetik/megtagadják.

5.2.2. Intézményi keretfeltételek

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma intézményi keretfeltételei széles spektrumot ölelnek fel a tényleges fizikai infrastruktúrától kezdve a különböző stratégiákon, szabályozásokon át egészen a hálózatosodás előmozdításáig.

24. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma intézményi keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A válaszok alapvetően homogénnek tekinthetők olyan vonatkozásban, hogy az oktatók/kutatók a válaszok alapján javarészt egyet értenek mindazon tevékenységek és struktúrák kialakításával, amelyek az egyetem harmadik missziójának sikerét támogatják, viszont úgy látják, hogy ezek a gyakorlatban javarészt közepesen valósulnak meg. Érdekes módon mindez igaznak tűnik olyan tényezők esetében is, amelyek a vállalkozói tevékenységek sokszor legvitatottabb részét jelentik az egyetemek vonatkozásában, mint például az egyetemi kutatásból kinőtt start-upokban történő egyetemi tulajdonrészesedés megszerzése, amelynek értéke ugyan nem egészen éri el a fontosnak tartott szintet, de semmiképpen nem utasítják el markánsan a válaszadók.

Kifejezetten fontosnak tartják mindazon intézkedéseket, szervezeti struktúrákat és szabályozási lépéseket, amelyek az inter- és multidiszciplinaritást, az innovatív oktatói és kutatói tevékenységeket, valamint a tehetségek, különös tekintettel a vállalkozói szellemű fiatalok és a példaképek gondozását, promócióját, valamint a külső és belső hálózatosodást szolgálják.

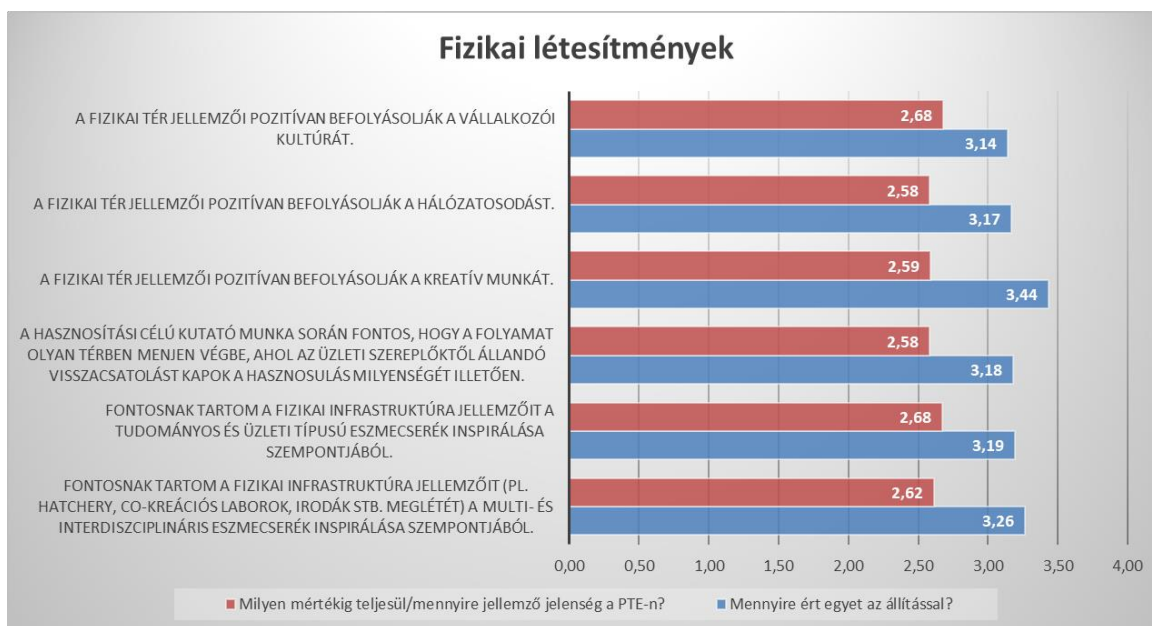
Ugyanakkor az is szembeötlő, hogy az összes ilyen tényező vonatkozásában úgy érzékelik, hogy többé-kevésbé teljesülnek csak a gyakorlatban. Legalább ennyire fontos és figyelmet érdemlő, hogy elég határozottan úgy vélik a válaszok átlagértékei alapján, hogy az oktatási, kutatási és tudományértékesítési tevékenységek összehangolása nehézséget jelent az oktatók és kutatók számára és ez a gyakorlatban is határozottan érzékelhető.

5.2.3. Fizikai létesítmények

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma fizikai létesítményei keretfeltétel kapcsán elsősorban azt szerettük volna feltárni, hogy a fizikai létesítmények mennyire befolyásolják a kreativitást és a vállalkozást segítő különböző tényezőket.

25. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma fizikai létesítmények keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A fizikai létesítmények kapcsán az intézményi keretfeltételekhez sokban hasonlatos kép rajzolódik ki. Az összes állítással egyetértenek a válaszadók, némelyikkel igen nagymértékben. Úgy érzik, hogy a fizikai tér jellemzői pozitívan befolyásolhatják a kreatív munkát, a hálózatosodást és a vállalkozói kultúrát. Fontosnak tartják továbbá a fizikai infrastruktúra jellemzőit a multi- és interdiszciplináris, valamint a tudományos és üzleti típusú eszmecserék vonatkozásában is. Úgy gondolják, hogy a hasznosítási célú kutató munka során lényeges, hogy a folyamat olyan térben menjen végbe, ahol az üzleti szereplőktől állandó visszacsatolást kapnak a hasznosulás milyenségét illetően. Akárcsak az intézményi keretfeltételek esetében, annak megítélésében, hogy ennek gyakorlati megvalósulása milyen, tehát jelen esetben mennyire jellemző a Pécsi Tudományegyetemen a válaszok átlagértékei amolyan közepes szinten mozognak.

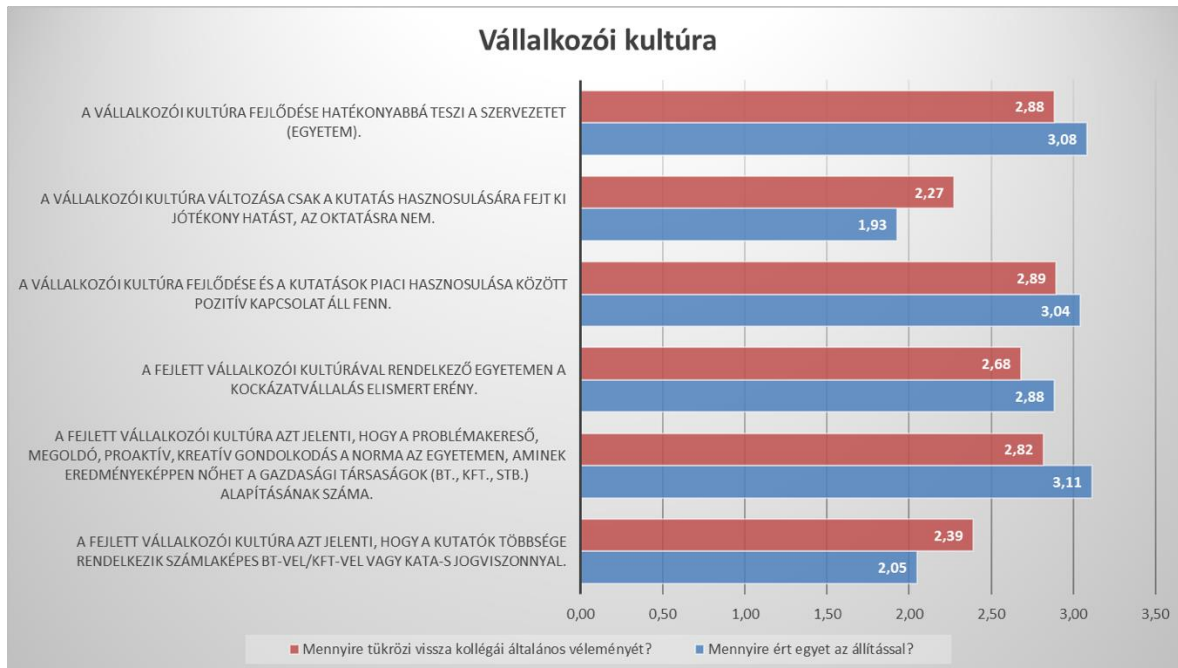
5.2.4. Vállalkozói kultúra

Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma vállalkozói kultúra keretfeltétele kapcsán arra voltunk kíváncsiak, hogy a válaszadók mennyire azonosulnak különböző állításokkal a fejlett vállalkozói kultúrát illetően, illetve véleményük szerint a vállalkozói kultúra milyen hatást fejt ki különböző területeken, valamint hogy szerintük mennyire tükrözik vissza az egyes állítások kollégáik véleményét.

26. ábra: Az egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma vállalkozói kultúra keretfeltétele kapcsán kapott válaszok átlagértékei

Forrás: szerzői szerkesztés

A fejlett vállalkozói kultúra kapcsán nem gondolják, hogy az egyenlő lenne azzal, hogy a kutatók többsége rendelkezik számlaképes Bt-vel/Kft-vel vagy KATA-s jogviszonnal, és bár véleményük szerint a kollégáikra inkább jellemző ez a vélekedés, azért rájuk is kevésbé jellemzőnek vélik. A válaszadók aránylag határozottan (kollégáik pedig vélekedésük szerint többé-kevésbé) úgy vélik, hogy a fejlett vállalkozói kultúra azt jelenti, hogy a problémakereső, megoldó, proaktív, kreatív gondolkodás a norma az egyetemen, aminek eredményeképpen nőhet a gazdasági társaságok (Bt., Kft., stb.) alapításának száma. A válaszadók maguk is vegyesebben, de vélekedésük szerint kollégáiknál még mindig nagyobb mértékben értenek egyet azzal, hogy a fejlett vállalkozói kultúrával rendelkező egyetemen a kockázatvállalás elismert erény. A fejlett vállalkozói kultúra szervezetre gyakorolt hatása kapcsán úgy gondolják, hogy az hatékonyabbá teszi a szervezetet, továbbá pozitív hatással van a kutatások piaci hasznosulására, ugyanakkor véleményük szerint kollégáik némiképp kevésbé gondolják így. Nem értenek egyet azzal az állítással, hogy a vállalkozói kultúra változása csak a kutatás hasznosulására fejt ki jótékony hatást, az oktatásra nem, ugyanakkor úgy érzik, hogy kollégáik egy része azonosul ezzel a nézettel.

6. A PTE oktatóinak értékpreferenciái

A felmérés során arra is kíváncsiak voltunk, hogy a PTE oktatói milyen értékpreferenciával bírnak. Az alábbiakban az ennek mérésére szolgáló eszközt és a kapcsolódó eredményeket mutatjuk be.

6.1. Schwartz értékelmélete

Az érték kutatás több évtizedre visszatekintő, kiemelt jelentőségű tématerülete mind a szociológiának, mind a szociálpszichológiának, de mára gyakran alkalmazza a közgazdaságtudomány is (friss kézikönyv: Brosch és Sander 2016). A felhalmozott – elméleti és empirikus alapú – tudások gazdagsága szintetizáló koncepciók megalkotását teszi lehetővé. A Shalom H. Schwartz (1992, 2005, 2006) nevéhez köthető alapvető emberi értékek teóriája pontosan e törekvés jegyében született: igyekszik átfogni a legfontosabb elméleti érveléseket [köztük Allport et al. (1961), Inglehart (1997), Kluckhohn (1951), Kohn (1969), Morris (1956) és Rokeach (1973) munkáit], miközben folyamatos empirikus vizsgálatokkal reflektál saját állításaira, ezzel biztosítva a koncepciók keret finomításának, illetve újabb feltevések beépítésének lehetőségét (Schwartz et al. 2012). E töretlen szintetizáló szándék ellenére le kell szögezni: Schwartz értékelmélete szociálpszichológiai alapállású, miközben módszereit tekintve pedig nagymintás, komparatív szemléletű, s kvantitatív technikákat alkalmazó.¹⁸

Schwartz kiinduló tézise, hogy vannak olyan fundamentális jelentőségű, egyetemes érvényű értékek, amelyeket az emberek minden társadalmi közegben ugyanazon jelentésekkel azonosítanak (Schwartz és Bilsky 1987). Ezen alapértékek igazolási – motivációs és inspirációs – tartalma tehát absztrakt és konstans, de mivel az egyének eltérő preferenciákat állítanak fel közöttük, ezért az individuális szinten különböző értékészletek más és más módon befolyásolják az emberek gondolkodási struktúráit és cselekvéseit. Az értékek így ontológiailag keretezik az egyének szubjektivitását, vagyis a megismerési sémáikat és az azokra épülő viselkedéseiket, praxisaikat (Schwartz és Bilsky 1990). Mindannyian értékek, mégpedig univerzális jelentőségű alapértékek mentén határozzuk meg önmagunkat – ez közös bennünk; viszont egyénileg eltérően ítéljük meg ezen értékek egymáshoz viszonyított relatív fontosságát – ez tesz diverz szubjektumokká minket. Ebből következően az egyéni értékészletet – a bizalomdiszpozícióhoz, azaz az embertársak iránt érzett bizalomhoz vagy bizalmatlansághoz hasonlóan – egyfajta alapvető szubjektív beállítódásként kell felfogni. Mindkettő azt mutatja meg, miként viszonyulunk tárgyi, természeti és társadalmi világunkhoz, illetve önmagunkhoz.

Schwartz (1992, 2005) az alapértékekkel kapcsolatos elméletét keretelv- és tételállítások mentén kezdi kibontani. Először is rögzíti, hogy az értékek három alapvető emberi igényre vonatkoznak: a szubjektum biológiai szükségleteire, a társas érintkezések koordináltságára, továbbá különféle csoportok túlélési (avagy jóléti és jólléti) törekvéseire. Mint az látszik, ezen igények az individuálistól a mind szélesebb emberi csoportokat átfogó kollektívig terjednek. Az értékek tehát kifejezik a szubjektum önállóságát és egyediségét, erre való igénytételezéseit, miközben utalnak az egyén másokkal való viszonyrendszerére is, valamint az e relációkban rejlő kölcsönösségekre. Mindezek tükrében az elmélet keretelvként állítja, hogy az egyének értékek mentén értik meg önmagukat, valamint a világban betöltött helyüket, szerepüket. Schwartz (2006, 2012) ebből kiindulva határozza meg az értékekkel kapcsolatos hat alaptételét:

¹⁸ Schwartz nem, illetve csak nagyon mérsékelten fordít figyelmet a szociológiai érték kutatásban meghatározót alkotó Parsonsra és követőire. Megállapításaikat nem vonja érvelésébe, nem tesz kísérletet ezen értékelméleti megközelítés integrálására.

- Az értékek nem pusztán racionális argumentumok, hanem morális-emocionális tartalommal bíró hitek.
- Az értékek motiválják az egyént bizonyos vágyott célok elérésére (*mit* kell megvalósítani).
- Ugyanakkor az értékek egyúttal kritériumokként, viszonyítási standardokként is funkcionálnak (*hogyan* kell megvalósítani azt).
- Az értékek absztrakt érvényűek, általában nem függvényei konkrét szituációknak, interakcióknak.
- Az értékek között relatív fontosság szerinti dinamikus összefüggés áll fenn, ami meghatározza a szubjektív értékválasztást, magát az egyéni értékészletet.
- Az egyéni cselekvésben mindig több érték egyidejű hatása érvényesül.

Schwartz (1992) az értékek tíz típusát különbözteti meg:

1. **Önállóság:** az autonómia iránti természetes vágyban gyökeredzik. A következő fogalmakkal írható le: szabadság, függetlenség, kreativitás, önbecsülés.
2. **Ösztönzés:** a változatosság iránti igényt jeleníti meg. Az újdonság- és kihíváskeresés, kockázatvállalás, továbbá a rutinoktól mentes élet élménye motiválja.
3. **Hedonizmus:** a szükségletek és vágyak kielégítésének érzéki öröme, az élvezetek keresése adja tartalmát.
4. **Elismerés:** annak igénye, hogy a közeli és távolabbi partnereink fogadják el, hagyják jóvá, sőt mi több jutalmazták a cselekedeteinket. A következő fogalmakkal írható körül: ambíció, siker, érvényesülés.
5. **Hatalom:** a minél magasabb társadalmi státusz és presztízs elérése motiválja; dominanciára való törekvés emberek és erőforrások felett. Magába foglalja a tekintélyt, gazdagságot, irányítási és kontrolligényt.
6. **Biztonság:** az egyén anyagi biztonságra, egészsége megőrzésére, személyes kapcsolatai stabilitására, valamint a szűkebb és tágabb társas közegében kialakult rend fenntartására vonatkozó igénye tartozik ide.
7. **Konformitás:** a társadalmi elvárásokhoz és normatív előírásokhoz való alkalmazkodás fontossága motiválja. Fogalmai: önfegyelem, engedelmesség, tisztelet, lojalitás.
8. **Tradíció:** a hagyományok, a közös tudások, valamint a kollektív hitek és tapasztalatok megőrzésének, ápolásának, s továbbadásának fontosságát, a közösség iránti alázatot jeleníti meg.
9. **Jóindulat:** a szorosabb és intimebb relációk kiegyensúlyozottsága, megerősítése iránti igény, illetve az ezen interakciókban érintett felekről való gondoskodás motiválja. Fogalmai: becsületesség, barátság, őszinteség, segítőkészség, megbocsátás.
10. **Univerzalizmus:** az embertársak jólétének és jóllétének fontossága, a társadalmi egyensúlyok biztosítása, a makro szintű konfliktusok konszenzusos kezelése, valamint a természeti környezet megóvása motiválja. A tolerancia, igazságosság, szolidaritás, kölcsönösség, béke, környezetvédelem, egyenlőség eszméivel írható körül.

Mint az már szóba került, ezen értékek jelentéstartalma minden társadalmi közegben azonos. Schwartz szerint e tíz értékre alapozva építjük fel saját preferenciáink szerint egyéni értékészletünket. Elképzelhetőek további értéktípusok is, ám azok nem számítanak univerzális érvényűnek, jelentésük nem általánosítható, valamelyik alapértékre tehát visszavezethetők. Az egyéni értékészlet szempontjából mind a tíz alapérték releváns, ám az egymáshoz viszonyított relatív fontosságukat tekintve – szubjektumonként – eltérően. Ezt az értékek közötti dinamikus

kölcsönhatást Schwartz többféle módon is megragadja. Egyfelől hangsúlyozza, hogy az első öt érték inkább én-fókuszú, míg a második öt inkább társadalom-fókuszú jelentéstartalommal bír. Mindez nemcsak az egyéni igénytételezések és a közösségi-társadalmi viszonyrendszerek elkülönítését szolgálja, hanem az ezek közötti esetleges feszültségek lehetőségét is felveti, tekintve, hogy értékészlete kialakítása során az egyén kénytelen számba venni saját igényein túl a másokhoz fűződő kötődéseit. Ezt az konstellációt, illetve összefüggést Schwartz úgy érzékelteti, hogy az alapértékeket rávetíti két bipoláris tengelyre (27. ábra). Az önállóságot és az ösztönzést, mint a változásra való nyitottságot kifejezőt én-fókuszú értékeket szembeállítja a konzerváló-megőrző tartalmú társadalom-fókuszú értékekkel: a biztonsággal, a konformitással és a tradícióval. Hasonlóan, az elismerés és a hatalom én-fókuszú értékek, amelyek önmegvalósítóan a szubjektumot állítják a társas érintkezések középpontjába (az én szemben másokkal), miközben ezen értéktípusokkal ellentétesen a jóindulat és az univerzalizmus nemcsak társadalom-fókuszú jelentést hordoznak, de az egyént meghaladva, a közösség, a társadalom szempontjából fogalmazznak meg követendő célokat (az én másokkal együtt, mások között). Schwartz egyetlen értéktípust, a hedonizmust nem tudja egyértelműen elhelyezni e négyes tagolásban.

27. ábra: Schwartz értékmodellje

Értékcsoport	Értékkategória	Értéktípus (alapérték)
Én-fókuszú	Nyitottság a változásra	Önellőség
		Ösztönzés
	Önmegvalósítás	Hedonizmus
		Elismerés
		Hatalom
Társadalom-fókuszú	Megőrzés	Biztonság
		Tradíció
		Konformitás
	Önmeghaladás	Jóindulat
		Univerzalizmus

Forrás: Schwartz (2006) szerzői szerkesztés

Tehát a tíz alapérték két csoportra oszlik: én-fókuszú és társadalom-fókuszú értékek. Az is kiderült a fentiekből, hogy az alapértékek négy kategóriába sorolhatók: nyitottság a változásra (önállóság és ösztönzés) versus megőrzés (biztonság, konformitás, tradíció), illetve önmegvalósítás (hatalom és elismerés) versus önmeghaladás (univerzalizmus és jóindulat); a hedonizmus pedig önmagában áll e kategóriák között. A fenti ábrán mindezt Schwartz két értékcsoport, négy értékkategória és tíz értéktípus cikkelyeiből összeálló körként mutatja be. A körábrázolásnak is funkciója van, ez fejezi ki azt a logikát, miszerint az egyéni értékészletben leginkább kitüntetett értékhez viszonyítva, mind balra, mind jobbra a körcikkelyeken haladva a többi értéktípus preferálása egyre csökken az ellenpontig. Ebből persze az is következik, hogy nemcsak a négy kategória szerint tartoznak össze az alapértékek, de bizonyos értékek, noha eltérő kategóriákban szerepelnek, mégis közelebb állnak egymáshoz, mint mások. Vagyis a körcikkelyek egymásmellettsége elméleti összefüggésekre reflektál. Schwartz (1992) ennek jegyében hangsúlyozza, hogy az önállóságnak és az univerzalizmusnak közös jelentéstartalma a szubjektív diverzitás elfogadása, az egyetlen perspektívából megfogalmazott magyarázat elutasítása, s helyette a több vélemény konszenzusára épülő igazságosság szorgalmazása. A hatalomnak és a biztonságnak közös nevezője a bizonytalanságoktól való félelem, illetve az azokon való olyasféle felülkerekedés, ami az egyén kontroll- és uralmi kapacitásaira támaszkodik. Az ösztönzésben és a hedonizmusban egyaránt

megjelenik az individuális örömlémény, legyen az valamilyen újdonság keresése vagy vágykielégülés űzése. Az elismerésben és a hedonizmusban ezzel szemben közös az önkényeztetés, előbbi érték esetében öntömjénezésként, míg utóbbinál az élvezetek önboldogító szaporításaként. A jóindulat, valamint a tradíció és konformitás jelentéstartalmai tekintetében pedig azonosság fedezhető fel a közösséghez tartozás normativitásának különféle hangsúlyozásaiban, illetve a személyes relációk fontosságának kiemelésben.

6.1.1. Az értékek mérése

Schwartz értékelméletének empirikus alkalmazását az elmúlt évtizedekben folyamatos fejlődés jellemezte. Jelen felmérésben a tíz alapérték mérését lehetővé tevő ún. Portrait Values Questionnaire (PVQ) eszközt használtuk (Schwartz 2012). A PVQ-nak több verziója létezik, mi a 21 itemből álló rövidebb verziót alkalmaztuk, amit alapvetően a nagy nemzetközi összehasonlító kérdőíves vizsgálatokban való használhatóság miatt alakítottak ki, tekintettel arra, hogy ezekben a felmérésekben korlátozott idő áll csak rendelkezésre egy-egy téma tanulmányozásra. A PVQ esetében a mérés megbízhatóságát számos vizsgálat bizonyította (Schwartz, 2006). A kérdőív 21 különböző ember „portréját” tartalmazza. Ezek a portrék egy-egy személy céljait, aspirációt, illetve vágyait írják le, amelyek implicit módon különböző értékeket fejeznek ki. A válaszadók számára a következőképpen történik a kérdésseltevés: „*Embereket jellemzünk röviden a következőkben. Kérem, mondja meg mindegyikről egyenként, hogy mennyire hasonlítanak, vagy nem hasonlítanak ezek az emberek Önre.*” A válaszlehetőségekre hatfokú skála áll rendelkezésre, melynek egyik szélső értéke „nagyon hasonlít rám”, míg a másik „egyáltalán nem hasonlít rám”. Mindegyik értékhez két portré, azaz két kérdőív item tartozik (az univerzalizmus kivételével, amihez három). A 21 item megfogalmazását és a tíz alapértékhez való besorolását az 6. táblázat tartalmazza.

6. táblázat: A PVQ 21 itemje és a 10 alapérték

21 item	10 alapérték
Fontos számára, hogy új dolgokat találjon ki, hogy kreatív legyen. Szereti a dolgokat a saját egyéni módján intézni	Önállóság
Fontos számára, hogy saját maga döntsön arról, hogy mit csinál. Szeret szabad lenni és nem függni másoktól.	
Szereti a meglepetéseket, és szeret mindig új dolgokat csinálni. Fontosnak tartja, hogy az ember különféle dolgokat csináljon életében.	Ösztönzés
Keresi a kalandokat és szeret kockázatot vállalni. Izgalmas életet akar élni.	
Fontos számára, hogy jól érezze magát. Szereti kényeztetni magát	Hedonizmus
Minden lehetőséget megragad, hogy jól érezze magát. Fontos neki, hogy olyan dolgokat csináljon, amelyek örömet okoznak neki.	
Fontos számára, hogy megmutassa képességeit. Azt akarja, hogy az emberek nagyra becsüljék azért, amit tesz.	Elismerés
Fontos számára, hogy nagyon sikeres legyen. Reméli, hogy az emberek elismerik teljesítményeit.	
Fontos számára, hogy gazdag legyen. Azt akarja, hogy sok pénze és drága dolgai legyenek	Hatalom
Fontos számára, hogy tiszteljék mások. Azt akarja, hogy az emberek azt csinálják, amit mond	
Fontos számára, hogy biztonságos körülmények között éljen. Elkerül mindent, ami veszélyezteti biztonságát.	Biztonság

Fontos számára, hogy a kormány biztosítsa biztonságát mindenfajta fenyegetéssel szemben. Azt akarja, hogy az állam erős legyen, hogy meg tudja védeni polgárait	
Fontos számára, hogy szerény és visszafogott legyen. Megpróbál úgy élni, hogy ne vonja magára mások figyelmét.	Tradíció
A hagyományok fontosak számára. Megpróbálja követni azokat a szokásokat, amelyeket a vallási vagy családi hagyományok hagytak rá.	
Azt gondolja, hogy az embereknek azt kell csinálniuk, amit mások mondanak nekik. Azt gondolja, hogy az embereknek mindig be kell tartaniuk a szabályokat, akkor is, amikor senki sem figyeli őket.	Konformitás
Fontos számára, hogy mindig megfelelően viselkedjen. El akarja kerülni, hogy olyat tegyen, ami más ember szemében helytelen.	
Nagyon fontos számára, hogy segítsen a körülötte élő embereknek. Törődik mások jóllétével	Jóindulat
Fontos számára, hogy becsületes legyen barátaihoz. A hozzá közel álló embereknek akarja szentelni életét	
Fontosnak tartja, hogy minden ember egyforma bánásmódban részesüljön. Azt gondolja, hogy mindenkinek egyenlő lehetőséggel kellene rendelkeznie az életben.	Univerzalizmus
Fontos számára, hogy meghallgassa azokat, akik másfajta minták. Még akkor is, ha nem ért egyet velük, meg akarja érteni őket.	
Komoly meggyőződése, hogy az embereknek óvniuk kell környezetüket. Fontos számára, hogy vigyázzon a környezetére	

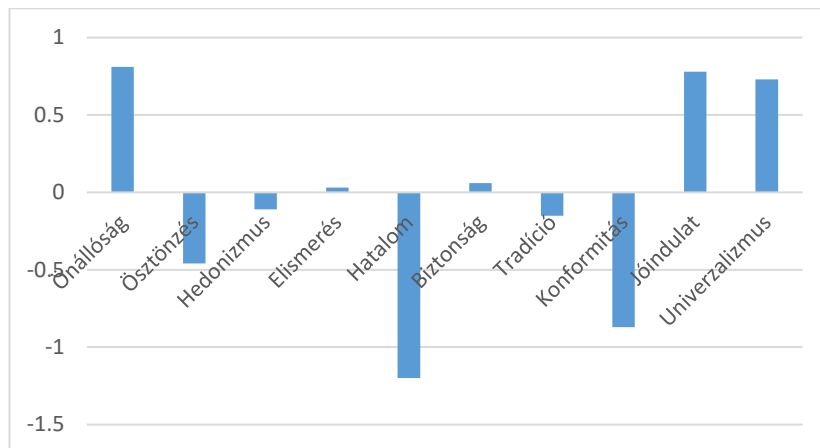
A tíz alapérték kiszámítása a hozzájuk tartozó elemi változók egyszerű átlagolásával történik, azonban nem a nyers 1-től 6-ig terjedő skálaértékek használandók, hanem szükséges az egyéni skálahasználathoz adódó eltérések korrigálására (Schwartz 2006). Ez azért fontos, mert a koncepció szerint alapvetően nem az egyes értékek fontossága a lényeges, hanem azok relatív prioritása az összeshez viszonyítva. Így a változókat centírozni szükséges, azaz első lépésben kiszámításra kerül minden válaszadó esetében a 21 itemre adott válaszainak átlaga, majd ebből kerülnek kivonásra minden egyes alapérték létrehozása során a hozzájuk tartozó eredeti változókból képzett átlagok.

6.2. A felmérés eredményei

A tíz alapértéknek a PTE oktatói mintáján számított eredményeit a 28. ábra tartalmazza. Az ábra alapján elmondható, hogy a teljes mintát tekintve az egyetemi oktató számára az önállóság értéke a legfontosabb. Ugyanakkor a változásra való nyitottságot kifejező másik alapérték, az ösztönzés esetében kifejezetten alacsony átlagértéket láthatunk, vagyis az újdonságkeresés és a kockázatvállalás kifejezetten alulpreferált a körökben. A hedonizmus és az elismerés fontossága átlagosnak tekinthető, míg az önmegvalósítás kategóriájába tartozó másik alapérték, a hatalom a leginkább elutasított érték. A biztonság és tradíció fontossága átlagos, míg a megőrzés harmadik eleme, a konformitás kifejezetten alulpreferálnak tekinthető. Az önmeghaladás mindkét alapértéke viszont kifejezetten erőteljesen prioritált a vizsgált oktatók körében.

28. ábra: Értékpreferenciák a PTE oktatói mintában (N=377)

Forrás: saját adatfelvétel alapján szerzői szerkesztés

Amennyiben a saját felmérésünkben kapott eredményeket a magyar lakosságra jellemző értékpreferenciákkal hasonlítjuk össze, akkor számottevő eltéréseket tapasztalhatunk (29. ábra). A lakossági minta adatai a European Social Survey (ESS) legújabb, 2018-as adatfelvételéből származnak¹⁹.

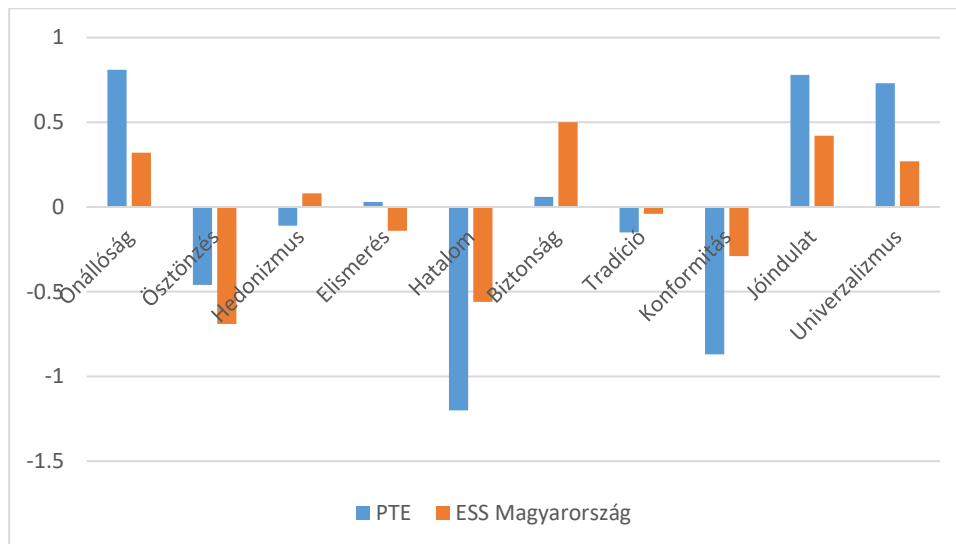
A két minta összehasonlítása alapján levonható legfontosabb következtetés egyrészt az, hogy az önmeghaladás értékei, az univerzalizmus és a jóindulat lényegesen erőteljesebben preferáltak az oktatók körében, mint ahogyan az a magyar lakoságnál megfigyelhető. Ugyanez elmondható az önállóság esetében is. Másrészt viszont a hatalom, illetve a megőrzés értékei közül a biztonság és a konformitás sokkal kevésbé fontosak az oktatók, mint a lakoság számára.

¹⁹ Az ESS egy nemzetközi összehasonlító vizsgálat, amely 2001-től kezdődően két évente nyújt különböző adatokat az európai társadalmak demográfiai sajátosságairól, politikai és közéleti preferenciáiról, továbbá jellemző értékeiről, percepcióiról, ideáiról, s attitűdjeiről.

29. ábra: Értékpreferenciák a magyar lakosság és a PTE oktatói mintájában (N= 1661, N=377)

Forrás: Az ESS 9.. hullámának adatelemzése alapján²⁰ szerzői szerkesztés

A következő összehasonlítás során az egyetemi végzettségűekkel vetjük össze a pécsi oktatók érték szerkezeti sajátosságait (30. ábra). Itt már nem csak a magyar mintával dolgoztunk, hanem az ESS 9. hullámában lévő 27 ország adatait is bevontuk az elemzésbe, belőlük négy nagyobb térséget hoztunk létre (Közép-Kelet Európa, Dél-Európa, Nyugat-Európa, Észak-Európa).

A legfontosabb megállapítások a következők:

- az önállóság, és az elismerés valamivel erőteljesebben preferált érték a PTE oktatóinál, mint bárhol máshol Európában az egyetemi végzettségűek körében.
- az ösztönzéshez, a hedonizmushoz és biztonsághoz való relatív viszonyulás inkább az észak és a nyugat európai magas iskolai végzettségűekhez hasonlít, mintsem a közép-kelet-európaiakhoz
- a konformitás elutasítás a pécsi oktatók körében erőteljesebb, mint bárhol máshol Európában az egyetemi végzettségűek körében
- Az önmeghaladás értékeit (univerzalizmus, jóindulat) a pécsi oktatók jobban preferálják, mint a közép-kelet-európai, de kevésbé, mint a nyugat-európai és skandináv egyetemi végzettségűek

²⁰ Megjegyzés: Az ESS esetében a számítások analysis wightt súlyok használatával történtek
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
H-7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.
H-7602 Pécs, Pf. 219.
Telefon: (+36) 72 501-500
Internet: www.pte.hu
Internet.hu

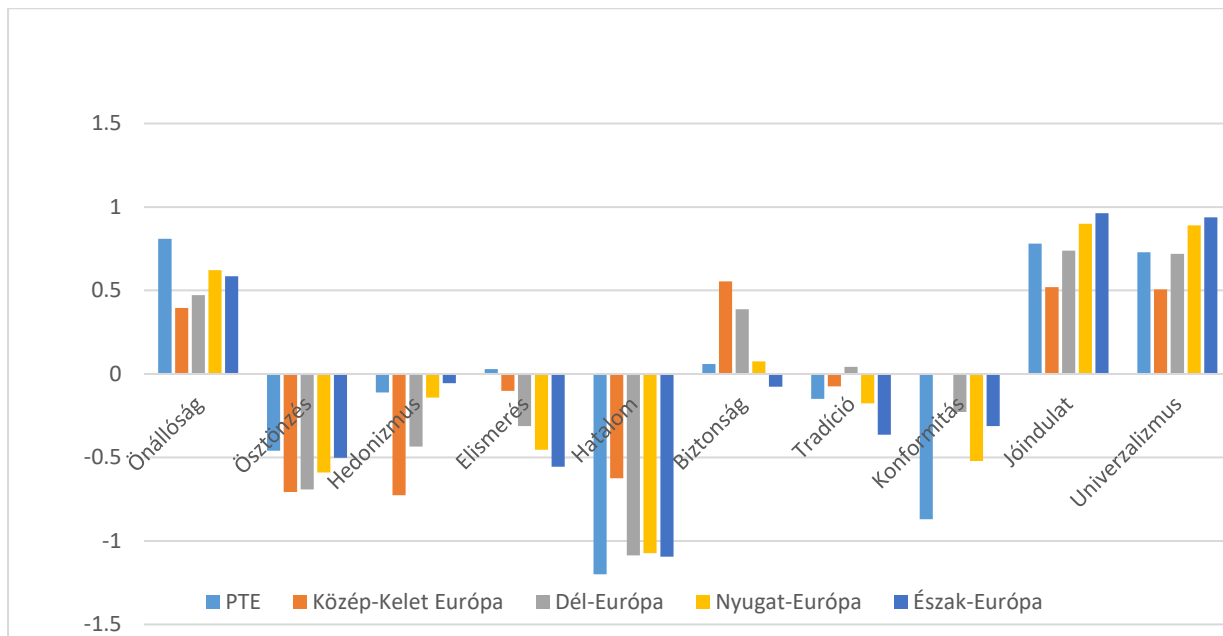

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

Fenntartható, intelligens és befogadó regionális és városi modellek

30. ábra: Értékpreferenciák Európa különböző térségeiben az egyetemi végzettségűek, illetve a PTE oktatói mintájában

Forrás: Az ESS 9.. hullámának adatalemzése alapján²¹ szerzői szerkesztés

²¹ Megjegyzés: Az ESS esetében a számítások analysis wightt súlyok használatával történtek
 PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
 H-7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.
 H-7602 Pécs, Pf. 219.
 Telefon: (+36) 72 501-500
 Internet: www.pte.hu
 Internet.hu

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

7. Összegzés

A kérdőíves felmérés segítségével a PTE oktatóinak, kutatóinak regionális fejlesztéssel kapcsolatos aktivitását és véleményét kívántuk vizsgálni. Ennek keretében feltártuk a válaszadók demográfiai és tudományos profilján túl azok vállalkozói aktivitását, az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma rendszer- és keretfeltételei mentén vizsgáltuk az egyén vélekedését annak alkotóelemeiről, gyakorlati megvalósulásáról, PTE-n történő jelenlétéről, valamint a Schwartz-teszt segítségével elemeztük az egyetemi oktatók-kutatók értékpreferenciáit.

A mintában a válaszadók átlag életkora 45 év volt (min. 26, max. 70 év), a kitöltők 47%-a volt nő, 53% férfi. Intézményegység és tudományterület alapján is a természettudományok területéről érkezett a legtöbb válasz, jelentős aktivitás volt megfigyelhető a felmérés kapcsán az Általános Orvostudományi Kar és a Közgazdaságtudományi Kar munkatársai részéről. Ezen karok kiemelkedő aktivitása az orvos és természettudományi vonalon vélhetően annak is köszönhető, hogy általában ezeken a területeken több lehetőség kínálkozik értékesíthető tudományos eredmények elérésére, ezáltal vállalkozói tevékenységekben történő részvételre. Ilyen szempontból sajnálatos a mérnöki tudományok és az informatika viszonylag alacsony részvétele. A közgazdaságtudományok esetében vélhetően az is hozzájárult a nagy aktivitáshoz, hogy a felmérés ezen karról indult, így a kollegialitás jegyében sokan válaszoltak. Tekintettel arra, hogy a lekérdezés eredetileg 1 órás személyes formában valósult volna meg, amely aztán különböző okok miatt online módozatra váltott, a válaszadási hajlandóságból nem érdemes messzemenő következtetéseket levonni, jóllehet az megfelel a szokásos online kitöltési rátának.

A válaszadók közel fele doktori fokozattal rendelkezik, 29%-uk habilitált, 9%-uk pedig MTA doktora címmel bír és ugyanilyen hányaduk nem rendelkezik tudományos fokozattal. A válaszok alapján a fokozatszerzések jellemzően a Pécsi Tudományegyetemen vagy kisebb részben más hazai egyetemen történtek, ami viszonylag alacsony kutatói mobilitást sugall, holott az nemzetközi tapasztalatok alapján erősítheti az intézmények közötti versenyt a kiváló kutatókért.

A válaszadók átlagosan 14 éve dolgoznak a PTE-n, 50%-uk 12 évnél rövidebb ideje. Tevékenységüket tekintve elmondható, hogy az oktatásban csaknem mindegyikük részt vesz, tehát – egy kivételével – nem jellemző kizárólag kutatói aktivitás a válaszadók között. Ez azért is figyelemre méltó, mert hozzájárulhat a munkaidő (és energia) elaprózódásához, ha valaki az oktatás, kutatás és tudományértékesítés területén egyaránt helyt kíván állni. Ezt alátámasztani látszik a tevékenységek összehangolásával kapcsolatos kérdésre adott válaszok eredménye, amelyet alább is ismertetünk.

Külföldön szerzett munkatapasztalat tekintetében rendkívül heterogén a minta, az ilyen jellegű tapasztalattal bírók (48 fő) zömmel csak egy-két évet töltöttek külföldön. Hasonló a helyzet az egyetemen és közszférán kívül szerzett tapasztalat vonatkozásában (52 fő), a legjellemzőbb érték itt is az egy év volt. Mindez a kapcsolathálózatok fejlesztése

szempontjából olyan területre világít rá, ahol további ösztönzők lehetnek szükségesek.

A válaszadók innovációs és vállalkozói profilja tekintetében elmondható, hogy továbbra is az első és második egyetemi missziók állnak a középpontban, amit jól tükröz a publikációs tevékenység és a tudományos eredmények oktatásban történő hasznosításának fontossága, jóllehet tőlük nem sokkal marad le a tudományos eredmény valós gazdasági/társadalmi probléma megoldására történő alkalmazása sem. Az innovációs tevékenység jellege kapcsán a legtöbben társadalmi innovációt jelöltek meg az azonosított innováció típusok között, ettől jóval elmaradva a környezeti, valamint a folyamat és technológiai innováció következik, 28 fő nem végez innovációs tevékenységet, 10 fő pedig egyéb típusú innovációban érdekelt. A társadalmi innovációk nagy száma összefügghet a Közgazdaságtudományi Karról érkezett válaszok nagy számával.

Az innovációs tevékenységnél figyelemre méltó, hogy a legnagyobb számban az egyik sem válaszlehetőséget jelölték az oktatók, kutatók, ennek okát érdemes lenne részletesebben vizsgálni, amire jelen adatfelvétel keretei között nem volt lehetőség. Jellegét tekintve az alap kutatás dominál, amit az innovációs, K+F ötletek generálásának, gyűjtésének fázisa, valamint a termék/szolgáltatás fejlesztése követ, egyenként kevesebb, mint fele annyi jelöléssel.

A külső K+F partner elhelyezkedése esetében az egyik legszembeötlőbb eredmény, hogy 35 válaszadó nem működik együtt egyetemen kívüli partnerrel és az együttműködők közül a legtöbben a Dél-dunántúli régió kívüli hazai partnerrel működnek együtt (36 fő), őket követik a PTE-n belüli partnerek (31 fő). Zömmel tehát nem jellemző a nemzetközi kapcsolatrendszer, csak néhány ilyen jellegű válasz érkezett. Ez összefüggésben lehet a korábban már bemutatott relatíve alacsony mobilitással.

Az innovációs tevékenység egyik eredményét reprezentáló szellemi tulajdon jog birtoklás alapvetően nem jellemző, összesen 10 kutató rendelkezik ilyennel, tipikusan alacsony számban (egy szellemi tulajdon birtoklását 7 fő jelölte). Ez összefüggésben lehet a fent említett innovációs tevékenység jellegével, ami döntően alap kutatási dominanciát mutatott ki. Ehhez kapcsolódhat az is, hogy a válaszadók zöme (66 fő) nem vállalkozik és a jövőben nem is tervezi (spin-off/start-up) vállalkozás indítását. Csak egy fő próbálja egyetemi (spin-off) cégben fejleszteni és értékesíteni kutatási eredményeit. Gazdasági társaságban tulajdonrészességgel az adott kérdésre válaszolók 69%-a nem rendelkezik, gazdasági társaságban betöltött vezető tisztség tekintetében még alacsonyabb aktivitás jellemző, a kérdésre válaszolók 78%-a nem tölt be ilyen pozíciót.

Az egyetem-központú vállalkozói ökoszisztéma kapcsán a rendszer- és keretfeltételekkel kapcsolatos vélekedéseket vizsgáltuk.

A rendszerfeltételeknél a kutatás kapcsán – véleményük szerint kollégáikkal zömmel megegyező mértékben – fontosnak tartják a szabad kutatást és az ötletek szabad cseréjét, és a nyitottságot az inter- és multidiszciplináris témák keresésére és folytatására, valamint hogy kutatásukkal valós társadalmi-gazdasági problémákra találjanak választ, illetve már létező terméket vagy szolgáltatást tegyenek jobbá. Itt is tükröződik az innovációs aktivitásnál már feltárt alacsony preferencia a saját tulajdonú vállalkozás alapítására vonatkozóan és azt sem tartják kiemelkedően fontosnak, hogy stratégiai/pénzügyi befektetőkre találjanak a kutatásaik eredményeként létrejövő megoldások.

A közvetítő szervezetek kapcsán figyelmet érdemel, hogy a KTTO látszólag nem képezi szerves részét a kutatók innovációs ötletfejlesztési és –validálási folyamatának (talán a decentrumokban történő segítségnyújtás preferálása miatt). Ugyanakkor alapvetően minden olyan tevékenységet fontosnak

tartanak, amelyek a vállalkozói készség- és képességfejlesztést, valamint az inter- és multidiszciplinaritást, a tudományértékesítést támogatják és az is lényeges, hogy általában ennek gyakorlati megvalósulását nem annyira érzékelik, ami cselekvési programok kidolgozását teheti szükségessé egyetemi szinten.

A finanszírozással kapcsolatos állításokra adott válaszok alapján az oktatók és kutatók kezdik megérteni az üzleti angyal és kockázati tőkepiacok működését, még ha nem is feltétlenül értenek velük egyet, illetve azoknak néhány szolgáltatására kevésbé támasztanak igényt.

A hálózatok vonatkozásában alapvetően alacsony aktivitás rajzolódik ki. A hazai tudományos hálózatokban még viszonylagos aktivitás jellemző, amely már csökken a nemzetközi tudományos hálózatok kapcsán, és kifejezetten alacsony aktivitásúak a hazai és nemzetközi üzleti hálózatokban. A stratégiai saját márkaépítés szándéka egyik vonalon sem jellemző. Mindez ismét összefügghet a nemzetközi mobilitás és az egyetemen és a közszférán kívül szerzett munkatapasztalat alacsony szintjével. Ugyanakkor az oktatási fókusz itt is kidomborodik, a hallgatók hálózatba történő bevonását fontosnak tartják az utánpótlás nevelés szempontjából. Hálózataik hasznát azok üzleti vagy tudományos jellegétől függetlenül inkább a kutatási ötletek, mint elakadt innovációs projektek validálásában látják, de valójában előbbi sem igazán jellemző.

A tehetségbázissal kapcsolatos állítások kapcsán is kiemelkedik az oktatási területek prioritizálása. Saját maguk és kollégáik vonatkozásában is alapvetően magas átlagértékek születtek csaknem minden területen, egyedül a vállalkozóibb jellegű szemléletet kívánó szempontok (üzleti szféra szereplőinek és hallgatók interakcióinak előmozdítása, forráskeresés hallgatói konferencia részvétel támogatására) esetében voltak némiképp alacsonyabbak, de még mindig inkább az egyetértés felé tendálók az átlagértékek.

A példaképek esetében aszerint fedeztünk fel inkább homogenitást, hogy a vállalkozói példakép mire inspirálja a válaszadót, nem pedig az egyetemi szervezeti egység vonatkozásában, ahol a példakép megtalálható. Itt is az oktatási/kutatási vonal a preferált, az üzleti hasznosításra inspiráló példaképek kapcsán semleges vagy inkább kissé elfogadó jellegű a válaszok átlagértéke. Ugyanakkor viszonylag magas átlagértékek születtek az összeköttetést biztosító példaképek kapcsán.

A keretfeltételek kapcsán a vállalati és gazdasági környezet vonatkozásában úgy találtuk a válaszok alapján, hogy egyéni és intézményi szinten is azonosulnak az egyetemek úgynevezett harmadik szerepkörével/missziójával, azonban ezek gyakorlati megvalósulását csak többé-kevésbé tekintik jellemzőnek, tehát a valóságban az egyetem és annak oktatói/kutatói nem töltik be olyan mértékben ezt a funkciót, mint amennyire azt a válaszadók látszólag kívánatosnak tartanák. A lehetséges érdekütközések zöme esetében a közepesen elfogadható vagy az alatti tartományba esnek az átlagértékek, markánsan elutasítják a tudományos eredmények szabad közlésének korlátozásához vezető tényezőket (szerencsére viszont nem is tartják a gyakorlatban jellemzőnek).

Az intézményi keretfeltételek vonatkozásában a válaszok alapvetően homogénnek tekinthetők olyan értelemben, hogy az oktatók/kutatók a válaszok alapján javarészt egyet értenek mindazon tevékenységek és struktúrák kialakításával, amelyek az egyetem harmadik missziójának sikerét támogatják, viszont úgy látják, hogy ezek a gyakorlatban javarészt közepesen valósulnak meg. Kiemelten fontosnak tartják ezek közül is az inter- és multidiszciplinaritást, az innovatív oktatói és kutatói tevékenységeket támogató intézkedéseket, valamint a tehetséggondozást szolgáló elemeket. Elég határozottan úgy vélik a válaszok átlagértékei alapján, hogy az oktatási, kutatási és

tudományértékesítési tevékenységek összehangolása nehézséget jelent az oktatók és kutatók számára és ez a gyakorlatban is határozottan érzékelhető.

A fizikai létesítmények kapcsán az intézményi keretfeltételekhez sokban hasonlatos kép rajzolódik ki. Fontosnak, azonban legfeljebb közepesen jellemzőnek tekintik a kreativitást, vállalkozói kultúrát, hálózatosodást szolgáló infrastruktúrát.

A vállalkozói kultúra elemeire kapott válaszok alapján az oktatók és kutatók egyre inkább megértik a fejlett vállalkozói kultúra mibenlétét és szükségességét, az ezzel járó kockázatvállalást, a vállalkozói kultúra pozitív hozadékait a hatékonyság és piaci hasznosíthatóság vonatkozásában. Érdekes, hogy az oktatásra gyakorolt pozitív hatást már jellemzően kevésbé látják, azonban kollégáikról mindezt még kevésbé feltételezik.

Az értékpreferenciák vizsgálatánál teljes mintát tekintve az egyetemi oktató számára az önállóság értéke a legfontosabb, ugyanakkor az újdonságkeresés és a kockázatvállalás kifejezetten alulpreferált a körökben. A hedonizmus és az elismerés fontossága átlagosnak tekinthető, míg az önmegvalósítás kategóriájába tartozó másik alapérték, a hatalom a leginkább elutasított érték. A biztonság és tradíció fontossága átlagos, míg a megőrzés harmadik eleme, a konformitás kifejezetten alulpreferáltnak tekinthető. Az önmeghaladás mindkét alapértéke viszont kifejezetten erőteljesen priorizált a vizsgált oktatók körében.

Összességében tehát úgy tűnik, hogy a vállalkozói fordulat és az egyetem-központú ökoszisztéma csirái jelen vannak a rendszerben, az oktatók egyértelműen elismerik a regionális fejlesztés fontosságát egyéni és intézményi szinten, azonban tevékenységek vonatkozásában továbbra is az első és második szerepkör, tehát az oktatás és a kutatás, valamint annak járulékos elemei vannak a középpontban, az innovációs, vállalkozói aktivitás alacsony fokú. Az ennek hátterében meghúzódó részletes okok vizsgálata még hátra van, de figyelmet érdemel az egyes tevékenységek összehangolásának nehézsége, valamint az oktatók alacsony mobilitási és hálózatosodási aktivitása, egyetemen és közszférán kívül szerzett gyakorlatának alacsony szintje, valamint a vállalkozói tevékenységekkel kapcsolatos egyes kockázatok (tudományos eredmények szabad áramlásának korlátozása) markáns elutasítása, akárcsak az intézményi keretfeltételek és a fizikai létesítmények kapcsán feltárt hiányosságok (fontosnak tartják, azonban gyakorlati megvalósulásuk kevésbé jellemző). Alapvetően az értékpreferenciák megerősítik a kockázatvállalás alulpreferáltságát, valamint az önállóság, a jóindulat és az univerzalizmus kiemelt fontosságát.

8. Hivatkozott irodalom

Allport, Gordon W., Philip E. Vernon és Gardner Lindzey (1961): *A Study of Values*. Boston: Houghton Mifflin. DOI: <http://dx.doi.org/10.4135/9781412952675.n6>

Bedő, Zsolt, Erdős, Katalin és Pittaway, Luke (2020): University-centred entrepreneurial ecosystems in resource-constrained contexts. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. <https://doi.org/10.1108%2FJSBED-02-2020-0060>

Benedek Andrea (2015) Egyéni értékek szerepe a CSR-központú vállalatirányításban. *Polgári Szemle* 11(4-6)

Bodor Á - Grünhut Z – Pirmajer A. (2019) Értékpreferenciák az európai vállalkozók körében. *Replika* 111. pp. 23–42

Brosch, Tobias és David Sander (2016): *Handbook of Value. Perspectives from Economics, Neuroscience, Philosophy, Psychology and Sociology*. Oxford: Oxford University Press. DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198716600.001.0001>

Csité András, Luksander Alexandra és Mike Károly (2012): Az európai vállalkozó karaktere. *Vezetéstudomány* 43(2): 4–13.

Inglehart, Robert (1997): *Modernization and Postmodernization*. Princeton, NJ: Princeton University Press. DOI: <https://doi.org/10.1017/s0038038599290402>

Kluckhohn, Clyde (1951): Values and Value Orientation in the Theory of Action. In *Toward a General Theory of Action*. Talcott Parsons és Edward A. Shils (szerk.). New York: Harper. 388–433. DOI: <https://doi.org/10.4159/harvard.9780674863507.c8>

Kohn, Melvin L. (1969): *Class and Conformity: A Study in Values*. Chicago: University of Chicago Press. DOI: <https://doi.org/10.1177/000169937101400310>

Málovics Éva és Sanagustín, Victoria (2016): Az innovációt támogató vállalkozói értékek vizsgálata a Dél-magyarországi régióban. *Taylor* 8(2): 72–78.

Morris, Charles (1956): *Varieties of Human Value*. Chicago: University of Chicago Press. DOI: <https://doi.org/10.2307/2573754>

Rokeach, Milton (1973): *The Nature of Human Values*. Glencoe: Free Press. DOI: <https://doi.org/10.1093/sw/19.6.758>

Schwartz, Shalom H. (1992): Universals in the Content and Structure of Values: Theory and Empirical Tests in 20 Countries. In *Advances in Experimental Social Psychology* (25). Mark P. Zanna (szerk.). New York: Academic Press.

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

Fenntartható intelligens és befogadó
regionális és városi modellek

SZÉCHENYI 2020

1–65. DOI: [https://doi.org/10.1016/s0065-2601\(08\)60281-6](https://doi.org/10.1016/s0065-2601(08)60281-6)

Schwartz, Shalom H. (2005): Basic Human Values: Their Content and Structure across Countries. In *Valores e comportamento nas organizações*. Alvaro Tamayo és Juliana Barreiros Porto (szerk.). Petrópolis, Brazil: Vozes. 21–55.

Schwartz, Shalom H. (2006): Basic Human Values: Theory, Measurement, and Applications. *Revue française de sociologie* 47(4): 929–968.

Schwartz, Shalom, H. és Wolfgang Bilsky (1987): Toward a Psychological Structure of Human Values. *Journal of Personality and Social Psychology* 53(3): 550–562. DOI: <https://doi.org/10.1037/0022-3514.53.3.550>

Schwartz, Shalom, H. és Wolfgang Bilsky (1990): Toward a Theory of the Universal Content and Structure of Values: Extensions and Cross-cultural Replications. *Journal of Personality and Social Psychology* 58(5): 878–891. DOI: <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.5.878>

Schwartz, Shalom H. (2012): An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values. *Online Readings in Psychology and Culture* 2(1): 2–17. DOI: <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1116>

9. Mellékletek

1. számú melléklet: Kutatói kérdőív

KUTATÓI KÉRDŐÍV

A kérdőív célja, hogy feltárja a PTE kutatóinak, oktatóinak motivációs értéktípusait, valamint megvizsgálja az egyén szemszögéből az egyetemközponitú innovációs ökoszisztémát, továbbá az oktatók/kutatók innovációs tevékenységeit.

A kutatásban résztvevők garantálják, hogy az Ön által rendelkezésre bocsátott adatok felhasználása csak kutatási célból történik, az adatokat összesítve vizsgáljuk, egyéni információk azonosítható formában nem kerülhetnek nyilvánosságra.

1. blokk: Schwartz teszt

1. Embereket jellemzünk röviden a következőkben. Kérem, hallgassa meg az alábbi jellemzéseket, és mondja meg mindegyikről egyenként, hogy mennyire hasonlítanak, vagy nem hasonlítanak ezek az emberek Önre. Használja a mellékelt kártyalapot!

- 1 – Nagyon hasonlít rám
- 2 – Hasonlít rám
- 3 – Valamennyire hasonlít rám
- 4 – Egy kicsit hasonlít rám
- 5 – Nem hasonlít rám
- 6 – Egyáltalán nem hasonlít rám
- 7 – Nem válaszol
- 8 – Nem tudom

A/ Fontos számára, hogy új dolgokat találjon ki, hogy kreatív legyen. Szereti a dolgokat a saját egyéni módján intézni.

B/ Fontos számára, hogy gazdag legyen. Azt akarja, hogy sok pénze és drága dolgai legyenek.

C/ Fontosnak tartja, hogy minden ember egyforma bánásmódban részesüljön. Azt gondolja, hogy mindenkinek egyenlő lehetőséggel kellene rendelkeznie az életben.

D/ Fontos számára, hogy megmutassa képességeit. Azt akarja, hogy az emberek nagyra becsüljék azért, amit tesz.

E/ Fontos számára, hogy biztonságos körülmények között éljen. Elkerül mindent, ami veszélyezteteti biztonságát.

F/ Szereti a meglepetéseket, és szeret mindig új dolgokat csinálni. Fontosnak tartja, hogy az ember különféle dolgokat csináljon életében.

G/ Azt gondolja, hogy az embereknek azt kell csinálniuk, amit mások mondanak nekik. Azt gondolja, hogy az embereknek mindig be kell tartaniuk a szabályokat, akkor is, amikor senki sem figyel őköt.

H/ Fontos számára, hogy meghallgassa azokat, akik másmilyenek, mint ő. Még akkor is, ha nem ért egyet velük, meg akarja érteni őket.

I/ Fontos számára, hogy szerény és visszafogott legyen. Megpróbál úgy élni, hogy ne vonja magára mások figyelmét.

J/ Fontos számára, hogy jól érezze magát. Szereti kényeztetni magát.

K/ Fontos számára, hogy saját maga döntsön arról, hogy mit csinál. Szeret szabad lenni és nem függni másoktól.

L/ Nagyon fontos számára, hogy segítsen a körülötte élő embereknek. Törődik mások jóllétével.

M/ Fontos számára, hogy nagyon sikeres legyen. Reméli, hogy az emberek elismerik teljesítményeit.

N/ Fontos számára, hogy a kormány biztosítsa biztonságát mindenfajta fenyegetéssel szemben. Azt akarja, hogy az állam erős legyen, hogy meg tudja védeni polgárait.

O/ Keresi a kalandokat és szeret kockázatot vállalni. Izgalmas életet akar élni.

P/ Fontos számára, hogy mindig megfelelően viselkedjen. El akarja kerülni, hogy olyat tegyen, ami más ember szemében helytelen.

Q/ Fontos számára, hogy tiszteljék mások. Azt akarja, hogy az emberek azt csinálják, amit mond.

R/ Fontos számára, hogy becsületes legyen barátaihoz. A hozzá közel álló embereknek akarja szentelni életét.

S/ Komoly meggyőződése, hogy az embereknek óvniuk kell környezetüket. Fontos számára, hogy vigyázzon a környezetére.

T/ A hagyományok fontosak számára. Megpróbálja követni azokat a szokásokat, amelyeket a vallási vagy családi hagyományok hagytak rá.

U/ Minden lehetőséget megragad, hogy jól érezze magát. Fontos neki, hogy olyan dolgokat csináljon, amelyek örömet okoznak neki.

2. Mennyire ért, illetve nem ért egyet az alábbi állításokkal! Kérem, használja a mellékelt kártyalapot!

- 1 – Teljesen egyetért
- 2 – Egyetért
- 3 – Egyetért is, meg nem is
- 4 – Nem ért egyet

5 – Egyáltalán nem ért egyet

7 – Nem válaszol

8 – Nem tudom

A/ Általában elégedett vagyok magammal.

B/ Néha úgy érzem, kész csőd vagyok.

C/ Úgy érzem, szabadon dönthetek az életemről.

D/ A mindennapokban ritkán adódik lehetőségem arra, hogy megmutassam, mire is vagyok képes.

E/ Legtöbbször úgy érzem, hogy van értelme annak, amit csinálok.

F/ Ha valami rosszul sül el, nehezen találok vissza a régi kerékvágásba.

G/ Általában úgy érzem, amivel foglalkozom az életemben az értékes és hasznos mások számára.

H/ Sok olyan dolog van, amelyről úgy érzem, jó vagyok bennük.

3. Kérem, mondja meg, hogy milyen mértékben ért vagy nem ért egyet a következő kijelentésekkel. Használja a mellékelt kártyalapot!

1 – Teljesen egyetért

2 – Egyetért

3 – Egyetért is, meg nem is

4 – Nem ért egyet

5 – Egyáltalán nem ért egyet

7 – Nem válaszol

8 – Nem tudom

A/ Ha kevés a munkalehetőség, a férfiaknak elsőbbséget kellene élvezniük a munkavállalásnál.

B/ Hagyni kell, hogy a meleg férfiak, és a leszbikus nők szabadon éljék az életüket melegként és leszbikusként úgy, ahogy akarják.

C/ A meleg férfitársakat és a leszbikus női párokat a gyermekek örökbefogadása terén a heteroszexuális párokéval megegyező jogoknak kellene megilletnie.

4. Általában véve árt, vagy használ Magyarország gazdaságának, hogy más országokból idejönnek élni emberek?

00 – árt a gazdaságnak

.....

10 – használ a gazdaságnak

---

77 – Nem válaszol

88 – Nem tudom

5. Mit mondana, Magyarország kulturális életének általában véve ártanak, vagy inkább gazdagítják, akik más országból idejönnek élni?

00 – ártanak a kulturális életnek

.....

10 – gazdagítják a kulturális életet

77 – Nem válaszol

88 – Nem tudom

6. Rosszabb, vagy jobb hely lett-e Magyarország azzal, hogy más országból idejöttek emberek élni?

00 – rosszabb lett

.....

10 – jobb lett

77 – Nem válaszol

88 – Nem tudom

2. blokk: Az egyetem-központú innovációs ökoszisztéma rendszer- és keretfeltételei az egyén szemszögéből

1. Rendszerfeltételek

a. Kutatás

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában értek egyet 4=teljes mértékben értek egyet 0=nem tudja 9=nem válaszol	Mennyire jellemző kollégáira, milyen mértékben tükrözi vissza kollégái véleményét? 1=egyáltalán nem 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
A kutatási eredmények üzleti céllal történő hasznosulásának hangsúlyozása fenyegetést jelent a tudományos alap-/felfedező kutatásokra.		
Oktatóként/kutatóként alapvető fontosságú számomra a szabad kutatás és az ötletek szabad cseréje.		
A kutatásom legfőbb célja a Q1-es minőségű publikációk létrehozatala.		
Célom, hogy a kutatásom eredményeképpen valós társadalmi-gazdasági problémákra találjak választ.		
Célom, hogy a kutatási eredményeimmel már létező megoldásokat (termék vagy szolgáltatás) tegyek jobbá.		
Célom, hogy a kutatásom eredményeképpen létrejövő megoldások stratégiai befektetőre/pénzügyi befektetőre találjanak.		
A kutatási eredményeimből származó terméket vagy szolgáltatást általam tulajdonolt vállalat keretei között szeretném hasznosítani.		
Nyitott vagyok inter- és multidiszciplináris kutatási témák keresésére és folytatására.		

b. Közvetítő szervezetek (KTTK, ITD, BEDC)

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában egyetértek 4=teljes mértékben egyetértek 0=nem tudja 9=nem válaszol	Milyen mértékben valósul meg a gyakorlatban? 1=egyáltalán nem, 2=kevésbé, 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
A PTE-nek vállalkozói készség- és képességfejlesztést kellene végeznie a hallgatók körében egyaránt.		
A PTE-nek vállalkozói készség- és képességfejlesztést kellene végeznie a kutatók körében egyaránt.		
A kutatói ötletekben rejlő potenciál korai fázisú feltárásában kiemelt fontosságú a decentrumokban (kari szinten) történő segítségnyújtás.		
A PTE-nek aktív szerepet kell vállalnia a korai fázisú kutatási koncepciók piaci validálásában.		
Innovációs ötlet megfogalmazásakor az első szereplő, akihez fordulok a PTE-KTTK.		
Innovációs ötlet felmerülésekor első körben külső szakértőtől kérek segítséget és csak ezután fordulok a KTTK-hoz.		
A PTE-nek feladata az inter- és multidiszciplináris felfedezéseket elősegítő rendezvények szervezése.		
Az inter- és multidiszciplináris felfedezésének elősegítését szolgáló rendezvények eseménynaptáron keresztül történő szisztematikus összehangolása alapvető fontosságú.		
A PTE-nek aktívan részt kellene vennie az egyetemi kutatás értékesítésében.		
A PTE-nek start-up támogatást (assistance) kellene nyújtania olyan technológiai cégeknek, amelyek egyetemi kutatásból nőttek ki.		

c. Finanszírozás

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában egyetértek, 4=teljes mértékben egyetértek 0=nem tudja 9=nem válaszol	Mennyire jellemző kollégáira, milyen mértékben tükrözi vissza kollégái véleményét? 1=egyáltalán nem, 2=kevésbé, 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
Alap-/ felfedező kutatási tevékenység finanszírozására csak és kizárólag pályázati források alkalmasak.		
Alkalmazott kutatási tevékenység finanszírozására csak és kizárólag pályázati források alkalmasak.		
Alap-/ felfedező kutatási tevékenység finanszírozására csak és kizárólag kockázati tőke/üzleti angyal források alkalmasak.		
Alkalmazott kutatási tevékenység finanszírozására csak és kizárólag kockázati tőke/üzleti angyal források alkalmasak.		
Kifejeztem elvárásomat a kockázati tőke/üzleti angyal befektetővel szemben, hogy a forrás biztosításon túl üzletfejlesztési szakmai tanácsokkal lásson el és vonja be a saját kapcsolatrendszerét.		
Elfogadom, hogy az üzleti angyal/kockázati tőkebefektető többségi tulajdonrészesevé váljon a vállalkozásomban.		
Elfogadom, hogy a vállalkozás működtetése és fejlesztése során az üzleti angyal/kockázati tőkés döntő szerepet vállal a gazdálkodási célok megfogalmazásakor és megvalósításakor.		

d. Hálózatok

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában értek egyet 4=teljes mértékben értek egyet 0=nem tudja 9=nem válaszol	Mennyire jellemző közvetlen kollégáira? 1=egyáltalán nem 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
Aktív szereplője vagyok hazai szakmai (tudományos) hálózatoknak.		
Aktív szereplője vagyok nemzetközi szakmai (tudományos) hálózatoknak.		
Aktív szereplője vagyok hazai szakmai (üzleti) hálózatoknak.		
Aktív szereplője vagyok nemzetközi szakmai (üzleti) hálózatoknak.		
Stratégiai célom egy saját márkával rendelkező szakmai (tudományos) hálózat felépítése.		
Stratégiai célom egy saját márkával rendelkező szakmai (üzleti) hálózat felépítése.		
Fontosnak tartom az utánpótlás-nevelés szempontjából a hallgatók hálózatba történő bevonását.		
A szakmai (tudományos) hálózatok legnagyobb haszna a kutatási ötletek validálása során keletkezik.		
A szakmai (üzleti) hálózatok legnagyobb haszna a kutatási ötletek validálása során keletkezik.		
A szakmai (tudományos) hálózatok legnagyobb haszna az elakadt innovációs projektek validálása során keletkezik.		
A szakmai (üzleti) hálózatok legnagyobb haszna az elakadt innovációs projektek validálása során keletkezik.		

e. Tehetség bázis

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában egyetértek 4=teljes mértékben egyetértek 0=nem tudja 9=nem válaszol	Mennyire jellemző kollégáira? 1=egyáltalán nem 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
Az alapképzésen történő oktatási tevékenységem fontos eleme a tehetségkiválasztási folyamatnak.		
A mesterképzésen történő oktatási tevékenységem fontos eleme a tehetségkiválasztási folyamatnak.		
A doktori képzésen történő oktatási tevékenységem fontos eleme a tehetségkiválasztási folyamatnak.		
A mesterképzési szakdolgozati témák kiírásakor tudatosan figyelek a témák és a folyó kutatásaim közti szoros kapcsolatra a hallgatók kutatásba történő becsatornázási lehetőségeinek azonosítása érdekében.		
A TDK dolgozati témák kiírásakor tudatosan figyelek a témák és a folyó kutatásaim közti szoros kapcsolatra a hallgatók kutatásba történő becsatornázási lehetőségeinek azonosítása érdekében.		
A rendelkezésemre álló pályázati és intézeti/tanszéki források segítségével támogatom a kiemelkedően tehetséges mester és doktorandusz hallgatók hazai szakmai konferenciákon történő részvételét a tehetséggondozás érdekében.		
Folyamatosan új forrásokat keresek a kiemelkedően tehetséges mester és doktorandusz hallgatók hazai szakmai konferenciákon történő részvételének támogatására a tehetséggondozás érdekében.		
Fontosnak tartom és teszek is a kiemelkedően tehetséges hallgatók üzleti szféra szereplőivel folytatott interakciójának előmozdításáért.		

f. Példaképek

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában értek egyet 4=teljes mértékben értek egyet 0=nem tudja 9=nem válaszol	Mennyire jellemző kollégáira? 1=egyáltalán nem, 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét a <i>kutatócsoportban</i> , akik új oktatási és/vagy kutatási irányok keresésére inspirálnak.		
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét az <i>intézetben</i> , akik új oktatási és/vagy kutatási irányok keresésére inspirálnak.		
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét a <i>karon</i> , akik új oktatási és/vagy kutatási irányok keresésére inspirálnak.		
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét az <i>egyetem szintjén</i> , akik új oktatási és/vagy kutatási irányok keresésére inspirálnak.		
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét a <i>kutatócsoportban</i> , akik kutatásaim üzleti hasznosítására inspirálnak.		
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét az intézetben, akik kutatásaim üzleti hasznosítására inspirálnak.		
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét a <i>karon</i> , akik kutatásaim üzleti hasznosítására inspirálnak.		
Fontosnak tartom olyan vállalkozói szellemiségű példaképek meglétét az <i>egyetem szintjén</i> , akik kutatásaim üzleti hasznosítására inspirálnak.		
Fontosnak tartom, hogy a vállalkozói szellemiségű példakép összeköttetést teremtsen köztem és más kutatók között, akik inspirálhatnak a tudományos munkám során.		
Fontosnak tartom, hogy a vállalkozói szellemiségű példakép összeköttetést teremtsen köztem és az üzleti szereplők között, akik visszajelzést adnak a tudományos munkám üzleti hasznosulása szempontjából.		

2. Keretfeltételek

a. Vállalat és gazdasági környezet

	Mennyire tartja elfogadhatónak az alábbi állításokat? 1=egyáltalán nem elfogadható 2=kevésbé elfogadható 3=általában elfogadható 4=teljes mértékben elfogadható 0=nem tudja 9=nem válaszol	Milyen mértékig teljesül/mennyire jellemző jelenség? 1=egyáltalán nem 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
A PTE-nek az oktatási és kutatási alapfeladatai mellett aktívan és közvetlenül részt kellene vennie a Dél-dunántúli régió fejlesztésében.		
Fontos, hogy a PTE oktatói, kutatói aktívan és közvetlenül részt vegyék a Dél-dunántúli régió fejlesztésében.		
Főállású PTE oktató/kutató heti egy napnál többet tölt külső tanácsadási tevékenységgel.		
A tudományos eredmények publikációjának késleltetése/megtagadása az ipari finanszírozást nyújtó cég érdekében.		
A tudományos eredményeknek a PTE-n dolgozó, az adott eredményekhez vezető kutatásban nem résztvevő kutatóival történő megosztásának késleltetése/megtagadása az ipari finanszírozást nyújtó cég érdekében.		
Az oktatónak/kutatónak kutatási szerződése van olyan céggel, amelyben pénzügyi érdekeltséggel is bír.		
Az oktató/kutató olyan hallgató szakdolgozatát/disszertációját témavezeti, amelynek finanszírozását olyan magán cég nyújtja, amelyben az oktatónak/kutatónak pénzügyi érdekeltsége van.		
Az oktató/kutató témavezetettje olyan cégnél tölti a szakmai gyakorlatát, amelyben az oktatónak/kutatónak pénzügyi érdekeltsége van.		

b. Intézményi keretfeltételek

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában egyetértek 4=teljes mértékben egyetértek 0=nem tudja 9=nem válaszol	Milyen mértékig teljesül/mennyire jellemző jelenség? 1=egyáltalán nem 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
A PTE egyetemi stratégiának, szabályozásnak inspirálnia és támogatnia kell a vállalkozói tevékenységeket.		
A PTE-nek ösztönöznie és jutalmaznia kellene azokat a kutatókat, akik a Dél-dunántúli régióban működő cégeknek technikai és/vagy menedzseri segítséget nyújtanak.		
A PTE-nek tulajdonrészesevé kellene szereznie olyan technológiai start-up vállalkozásokban, amelyek egyetemi kutatásból nőttek ki.		
A PTE-nek jutalmaznia kellene azokat a kollégákat, akik ipari források bevonásával alkalmazott kutatást folytatnak.		
A PTE-nek az alkalmazási és előléptetési döntések során a szabadalmaztatható találmányokat legalább olyan súllyal kellene figyelembe vennie, mint a lektorált szakkikkeket.		
Oktatóként/kutatóként nehézséget jelent az oktatási, kutatási és tudományértékesítési tevékenységek összehangolása.		
A PTE egyetemi stratégiának, szabályozásnak inspirálnia és támogatnia kell a szervezeten belüli hálózatosodást.		
A PTE egyetemi stratégiának, szabályozásnak inspirálnia és támogatnia kell a szervezeten kívüli hálózatosodást.		
A PTE egyetemi marketing kommunikációs tevékenységnek kiemelt figyelmet kell fordítani a kiválóságok és példaképek belső és külső promóciójára.		
A PTE-nek kiemelt figyelmet kell szentelni a tehetséggondozásra, különös tekintettel a vállalkozó szellemű fiatalokra.		
A PTE-nek olyan szervezeti struktúrát kell		

kialakítania, amely inspirálja és támogatja az innovatív kutatói és oktatói tevékenységek teljes spektrumát.		
Fontosnak tartom, hogy a PTE szervezeti struktúrája és szabályzata inspirálja és támogassa az inter- és multidiszciplináris kutatásokat.		
Fontos, hogy a PTE szervezett formában biztosítsa a rendszeres interakciót a kockázati tőkések/üzleti angyalok és az egyetemi polgárság között.		
A PTE-nek feladata a kutatók és a vállalatok közötti szervezett csatorna kiépítése és üzemeltetése.		
A PTE-nek törekednie kell olyan fizikai létesítmények létrehozatalára, amelyek inspirálják a kutatók és az üzleti szféra közötti interakciót, valamint az inter- és multidiszciplináris felfedezéseket.		

c. Fizikai létesítmények

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában értek egyet 4=teljes mértékben értek egyet 0=nem tudja 9=nem válaszol	Milyen mértékig teljesül/mennyire jellemző jelenség a PTE-n? 1=egyáltalán nem 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
Fontosnak tartom a fizikai infrastruktúra jellemzőit jellemzőit (pl. hatchery, co-kreációs laborok, irodák stb. meglétét) a multi- és interdiszciplináris eszmecserék inspirálása szempontjából.		
Fontosnak tartom a fizikai infrastruktúra jellemzőit a tudományos és üzleti típusú eszmecserék inspirálása szempontjából.		
A hasznosítási célú kutató munka során fontos, hogy a folyamat olyan térben menjen végbe, ahol az üzleti szereplőktől állandó visszacsatolást kapok a hasznosulás milyenségét illetően.		
A fizikai tér jellemzői pozitívan befolyásolják a kreatív munkát.		
A fizikai tér jellemzői pozitívan befolyásolják a hálózatosodást.		
A fizikai tér jellemzői pozitívan befolyásolják a vállalkozói kultúrát.		

d. Vállalkozói kultúra

	Mennyire ért egyet az állítással? 1=egyáltalán nem értek egyet 2=kevésbé értek egyet 3=általában értek egyet 4=teljes mértékben értek egyet 0=nem tudja 9=nem válaszol	Mennyire tükrözi vissza kollégái általános véleményét? 1=egyáltalán nem 2=kevésbé 3=általában igen 4=teljes mértékben igen 0=nem tudja 9=nem válaszol
A fejlett vállalkozói kultúra azt jelenti, hogy a kutatók többsége rendelkezik számlaképes Bt-vel/Kft-vel vagy KATA-s jogvisztonnyal.		
A fejlett vállalkozói kultúra azt jelenti, hogy a problémakereső, megoldó, proaktív, kreatív gondolkodás a norma az egyetemen, aminek eredményeképpen nőhet a gazdasági társaságok (Bt., Kft., stb.) alapításának száma.		
A fejlett vállalkozói kultúrával rendelkező egyetemen a kockázatvállalás elismert erény.		
A vállalkozói kultúra fejlődése és a kutatások piaci hasznosulása között pozitív kapcsolat áll fenn.		
A vállalkozói kultúra változása csak a kutatás hasznosulására fejt ki jótékony hatást, az oktatásra nem.		
A vállalkozói kultúra fejlődése hatékonyabbá teszi a szervezetet (egyetem).		

3. blokk: Demográfiai adatok

1. **Az Ön neve:**
2. **Az Ön elérhetősége:**
3. **Az Ön életkora:**
4. **Az Ön neme:**

5. **Mi az Ön legmagasabb tudományos fokozata?**
  - nincs
  - PhD
  - habil.
  - MTA doktora
  - Egyéb: .....

6. **Hol szerezte tudományos fokozatát? Többet is megjelölhet.**
  - Pécsi Tudományegyetem
  - Egyéb hazai egyetem
  - Egyéb európai egyetem
  - Észak-amerikai egyetem
  - Ázsiai egyetem
  - Egyéb:

7. **Milyen tudományterületen tevékenykedik? Többet is megjelölhet.**
  - Állam- és jogtudományok
  - Orvostudományok
  - Bölcsészettudomány
  - Egészségtudomány
  - Gyógyszerésztudomány
  - Biotechnológia
  - Közgazdaságtudomány
  - Társadalomtudományok (szociológia, pedagógia, kultúra, stb.)
  - Mérnöki tudományok
  - Informatika
  - Művészetek
  - Természettudományok

8. **Hány éve dolgozik a Pécsi Tudományegyetemen?**

9. **Szakmájában külföldön eltöltött munkaéveinek száma:**

10. **Egyetemen és közsférán kívül eltöltött munkaéveinek száma:**

11. **Hány védett szellemi tulajdonnal rendelkezik (szabadalom, know-how stb.)?**

12. **Tölt be vezető tisztségviselői pozíciót gazdasági társaságban?**

13. **Rendelkezik tulajdonrészesséssel gazdasági társaságban?**

14. Ön vállalkozó-kutató? Többet is megjelölhet.

- Igen, egyetemi (spin-off) cégben próbálom kutatási eredményeim fejleszteni, értékesíteni
- Igen, saját vállalkozásban fejlesztem és értékesítem kutatási eredményeim
- Jelenleg nem, de a múltban próbáltam már vállalkozásban fejleszteni és értékesíteni kutatási eredményeket
- Nem, de a jövőben tervezem (spin-off/start-up) vállalkozás alapítását
- Nem, és a jövőben nem is tervezem (spin-off/start-up) vállalkozás alapítását

15. Az egyetemi jogviszonya keretein belül milyen típusú tevékenységeket végez? Többet is megjelölhet.

- Oktatás
- Alap-/felfedező kutatás
- Alkalmazott kutatás
- Kísérleti fejlesztés
- Egyetemi-ipari együttműködésben megvalósuló kutatás
- Pályázati támogatásból egyetemi-ipari együttműködésben megvalósuló kutatás.
- Ipari megrendelés eredményeként létrejövő szerződéses kutatás
- Tanácsadási szolgáltatás
- Egyéb:

16. Kutatómunkája/innovációs tevékenysége során mennyire fontosak az Ön számára az alábbiak (1=egyáltalán nem fontos, 2=kevésbé fontos, 3=közömbös, 4=fontos, 5=nagyon fontos)

- Publikációs tevékenység (cikkek és konferencia előadások)
- Tudományos eredmény oktatásban történő hasznosítása
- Tudományos eredmény valós gazdasági/társadalmi probléma megoldására történő alkalmazása
- Tudományos eredmény szellemi terméké történő konverziója
- Tudományos eredmény piacépes terméké/szolgáltatásá történő transzformációja

17. Milyen jellegé az innovációs tevékenysége (többet is megjelölhet)?

- Folyamat és technológiai innováció (új termék/szolgáltatás vagy gyártási eljárás fejlesztése piaci versenylőny és haszonszerzés céljából)
- Társadalmi innováció (elsősorban a társadalom hosszú-távú érdekét szolgálja és az anyagi megtérülés másodlagos; pl. oktatással, közegészségüggyel kapcsolatos innovációk)
- Környezeti innováció (a környezet védelmét, javítását szolgáló innovációk, ill. környezetbarát termékek, eljárások fejlesztése)
- Egyéb: .....

18. Milyen szinté innovációs tevékenységeét végez?

- Továbbfejlesztő innováció (ha a vállalkozás akár napi szinten, folyamatosan próbálja egy kicsit továbbfejleszteni, jobba tenni a meglévő terméket és annak előállítási folyamatát)
- Radikális innováció (szakítunk a hagyományokkal és egy teljesen új terméket, szolgáltatást vagy eljárást vezetünk be)
- Technológiai innováció (egy új innovációs lánc kialakítása vagy a meglévő elemek kombinálása, amelynek eredményeként új termékek és szolgáltatások jönnek létre)
- Egyetemes innováció (az egész emberiség szempontjából új terület megjelenése következik be az innováció kapcsán)

19. Jelenleg milyen szakaszban van innovációs tevékenysége (több is megjelölhető)?

- Alapkutatást végzek, nem törekszem innovációra
- Innovációs, K+F ötletek generálása, gyűjtése
- Innovációs ötletek szelektálása, értékelése
- Termék/szolgáltatás fejlesztése
- Első (próba) értékesítések
- Nagyobb volumené értékesítés

20. Amennyiben együttműködik az egyetemen kívüli partnerekkel a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenysége során hol található azok székhelye? (több válasz is megadható)

- PTE-n belül
- Pécsen belül
- Dél-dunántúli régióban
- Magyarországon, Dél-dunántúli régió kívül
- Magyarországon kívül Európában
- Észak-Amerikában
- Ázsiában
- Egyéb:

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

Fenntartható intelligens és befogadó
regionális és városi modellek

21. Eddig milyen egyénektől, szervezetektől (és milyen gyakorisággal) kapott / vett igénybe segítséget K+F és/vagy innovációs tevékenységével kapcsolatban?

(0=soha, 1=egy alkalommal, 2=néhány alkalommal, 3=rendszeresen)

		K+F infrastruktúra és eszközök beszerzése, használata	Partnerkapcsolatok építése (networking), kutatási/üzleti megállapodások segítése	Pénzügyi támogatás szerzése	Szellemi termékek védelme és menedzsmentje, jogi szolgáltatások	Technológia értékesítése és marketingje	Vállalkozás alapítása, üzleti tervezés	Cég fejlesztése, menedzselése (pl. HR, pénzügy, számvitel, projektvezetés, stb.)	Egyéb : ....
1	Egyetemi kollégák								
2	Más felsőoktatási intézmények alkalmazottai, kutatói								
3	Állami kutatóintézetek								
4	Magán kutatóintézetek								
5	Beszállítók, alvállalkozók								
6	Ügyfelek, vevők								
7	Ipari vállalkozások								
8	Inkubátorházak								
9	Akcelerátorok								
10	Kutatócsoporton kívüli szakemberek								
11	Barátok, családtagok								
12	Üzleti angyal								
13	Kockázati tőkés								
14	Kereskedelmi bank								

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

Fenntartható intelligens és befogadó
regionális és városi modellek

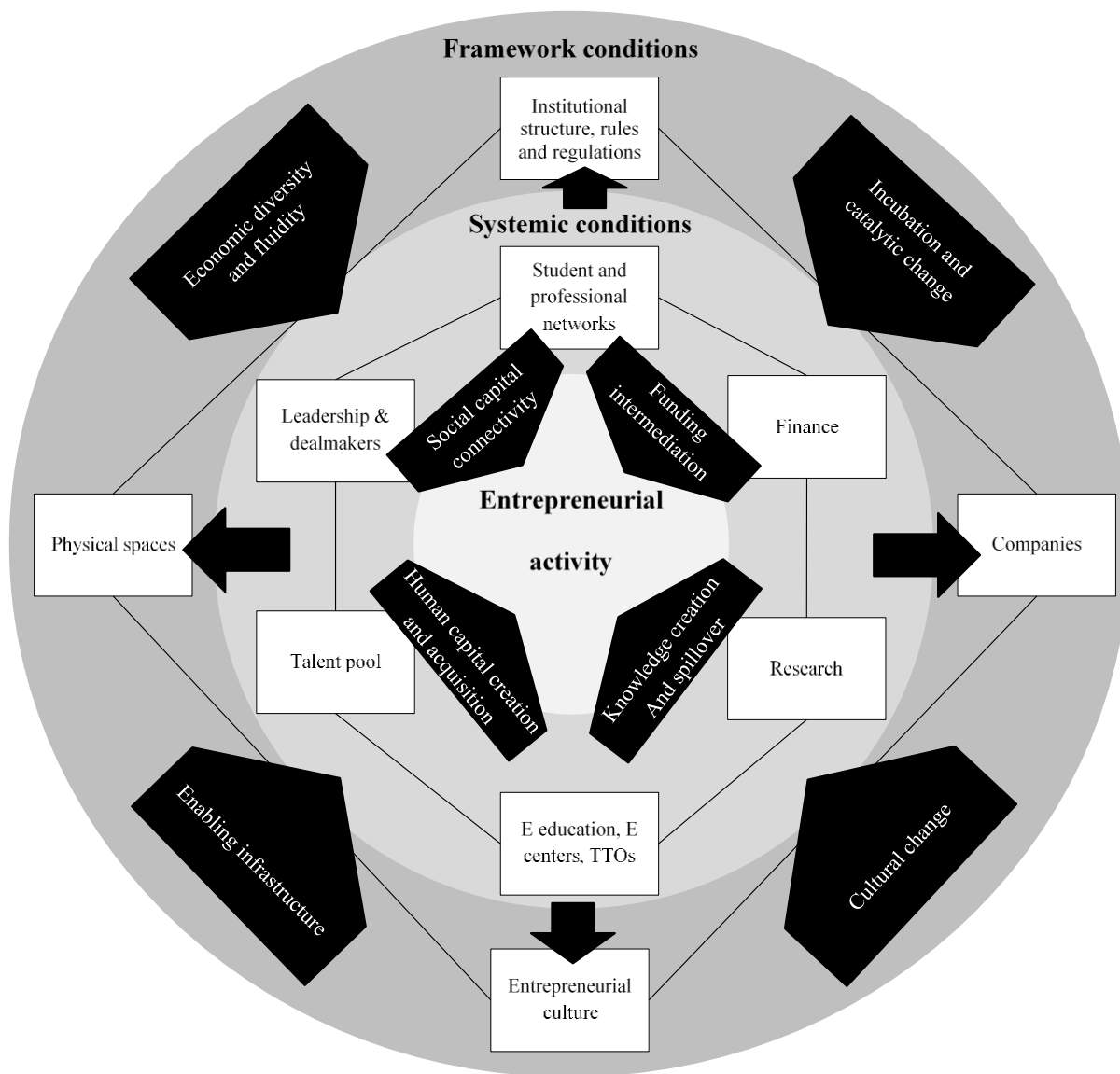

15	Központi állami szervezetek, hivatalok								
16	Gazdaságfejlesztő szervezetek (pl. iparkamara, vállalkozás-fejlesztési alapítványok)								
17	Szakmai szervezetek (szövetségek, egyesületek, társaságok)								
18	Helyi önkormányzat, területfejlesztési szervezetek (regionális / megyei / kistérségi)								
19	Innovációt segítő egyéb szervezetek (innovációs ügynökség, innovációs és technológiai központok)								
20	Egyéb (ha a típusát nem tudja, itt név szerint megadhatja):								

2. számú melléklet: Egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma erőforrás-hiányos környezetben

The University Centered Entrepreneurial Ecosystem

Source: Authors' construction based on Stam (2015)

Forrás: Bedő, Erdős és Pittaway (2020)